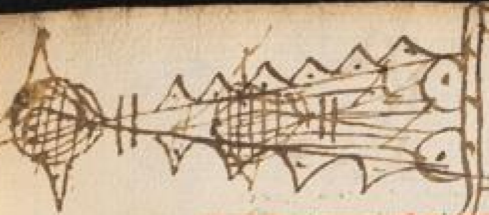

Incipit liber Eſdre ſecundus. Cap. j.

ᵃEt fecit Joſias paſcha in hieroſolymis dño ꝛ immolauit phaſe q̄rtadecima luna primi menſis: ſtatuens ſacerdotes ꝑ vices dierum ſtolis amictos in tēplo dñi. Et dixit leuitis ſacris ſeruis iſrael: vt ſanctificarent ſe dño in poſitiōe ſancte arche dñi in domo quā edificauit ſalomon filius dauid rex. Non erit vobis tollere ſup humeros eam. Et nūc deſeruite dño veſtro: ꝛ curā agite gētis illius iſrl' ex parte ẜm pagos et trib9 vras ẜm ſcripturā dauid regis iſrael. ꝛ ẜm magnificentiam ſalomonis filij eius. omēs in templo. ꝛ ẜm particulaꝫ principatus paternā vr̄am eorū qui ſtāt i ꝯſpectu fratrū filiorū iſrl'. Immolate paſcha. ꝛ ſacrificia parate fratrib9 veſtris. ꝛ facite ẜm p̄ceptū dñi qđ datū eſt moyſi. Et donauit ioſias in plebē q̄ inuēta eſt: ouiū: agnoꝝ: ꝛ hedorū: ꝛ caprarū triginta milia: vitulos tria milia. ᵇHec de regalib9 data ſunt ẜm ꝓmiſſionē pplo ꝛ ſacerdotib9 in paſcha: ᶜoues numero duo milia ac vituli cētū. ᵈEt iechonias ꝛ ſemeias et nathanael fratres. ꝛ aſabias ꝛ oziel ꝛ corabai i phaſe: oues quinq; milia: vitulos q̄ngentos. ᵉEt h̄ cū fierēt elegāt: ſteterūt ſacerdotes ꝛ leuite hn̄tes azima ꝑ trib9. Et ẜm ꝑtes ꝓncipat9 patrū in ꝯſpectu ppli offerebant dño: ẜm ea q̄ in libro moyſi ſcripta ſunt. Et aſſauerūt phaſe igni ꝓut oportebat. ꝛ hoſtias coxerunt ᶠin emolis ꝛ in ollis cum beniuolētia. Et attulerūt oīb9 qui erāt ex plebe. ꝛ poſt hec parauerūt ſibi et ſacerdotib9. Sacerdotes eñ offerebant adipes vſq; dum finita eſſꝫ hora: ꝛ leuite parauerūt ſibi et fratrib9 ſuis filijs aaron et ſacrificatores filij aſaph erāt ꝑ ordinē ẜm p̄ceptum dauid. Et azaph ꝛ zacharias ꝛ ieddimus qui erat a rege ꝛ oſtiarij ꝑ ſinglas ianuas. ita vt nō p̄uaricaret vnuſq̄ſq; ſuā. Fratres eñ illorū parauerūt illis. Et cōſummata ſunt q̄ ꝑtinebāt ad ſacrificiū dñi. In illa die egert phaſe: ᵍꝛ offerebāt hoſtias ʰſup dñi ſacrificiū ẜm p̄ceptū regis ioſie. Et egerunt filij iſrl' qui inuēti ſūt i tp̄e illo phaſe: ꝛ diē feſti azimorū ꝑ dies ſeptē. Et nō eſt celebratū phaſe tale in iſrl' a tp̄ib9 ſamuel ꝓphete ꝛ omnes reges iſrael nō celebrauerūt tale paſcha: q̄le egit

a Secundus liber Eſdre incipit. Cap. j. Et fecit ioſias. Liber iſte qui dicit Eſdre ſcđs videt mag' ab alio doctore neſcio q̄ cōſcriptus: ꝛ ex plurib9 collectus. Nā hic deſcribunt pl'a q̄ in p̄mo eſdre valde ſufficient ſunt deſcripta. Non eſt aūt veriſile q ipſe tot ꝑpetiuerit i alio libro ſine neceſſitate: imo etiaꝫ cū nulla aut parua vtilitate. nec eſt argumentuꝫ contra hoc de libro paral'. i quo multa ſcribunt que habēt in libris regū. Nec ſilr d. ij. macha. in q̄ repetuntur multa que ſunt in p̄mo ſcripta. nam alius ſcripſit librū paral'. ꝛ ali9 libros regum: ꝛ idem factum fuit de. j. ꝛ ij. macha. ſicut ſatis patuit ibidem. et iō liber iſte dr̄ a doctoribus apocryph9 vt pꝫ in p̄ma pte ſumme ſancti tho. de aquino. q. x. artic. vj. Circa p̄mū argumentū ꝓpter qđ liber iſte int alios nō canonicos qui ponūt in biblia minoris videt auctoritatis. et iō ad ipm exponēdū vltimo miſi manū: tn̄ de illis q̄ alibi ſcribunt ꝛ hic repetunt intēdo breuit trāſire. ꝛ ad loca remittē vbi a me diffuſius expo-nunt. Igitur liber iſte in tres ꝑtes diuidit. naꝫ autor p̄mo q̄dam alibi ſcpta repetit. ſecđo q̄ ꝓpria ſūt hui9 libri ſubiungit: ca. iij. tercio ad repetendū ſcripta alibi redit: ca. v. ibi. Inſtante aūt. p̄ma adhuc in tres. naꝫ p̄mo repetit quedā captiuitatē babylonicā p̄cedentia. ſcđo quedā ipſam cōcomitantia: ibi. Qui vſq; ad iracundiā. tercio quedā ſubſequentia. ca. ij. p̄ma adhuc in tres: q2 p̄mo tp̄e ioſie deſcribit paſchalis celebratio. ſcđo ioſie mors ꝛ tumulatio: ibi. Et poſt omnē actū. tercio filiorū eius ſucceſſio: ibi. Et aſſumentes. Prima adhuc in duas. q2 p̄mo ponit debita p̄paratio. ſcđo phaſe celebratio: ibi. Et cūꝫ hec fierent. Sentētia p̄me ꝑtis pꝫ ex dictis. ij. paralip. xxxv. exceptis que ſequunt. b Hec de regalibus data ſūt ꝛc. Iſtud nō refert ad domū ioſie vt l'ra videt p̄tendere: ſed intelligit de domo ducū regis. ẜ qđ exp̄mit. ij. paralyp̄. xxxv. Duces quoq; eius ſponte qđ vouerant obtulerunt tam pplo q̄ ſacerdotibus ꝛ leuitis ꝛ nō exp̄mit ibi quid vel quantū dederunt. hic autē exp̄mit cum dicit.

b Hec. ſupp. q̄ ſequunt. De regalibus data ſunt. i. de bonis ducum regalium ẜm ꝓmiſſionem deo factam ꝓpter qđ dr̄ libro paralyp̄. Quod vouerant obtulerunt q2 votum eſt ꝓmiſſio facta deo.

c Oues duo milia ac vituli centū. qđ nō erat in libro paralyp̄. expſſum.

d Iechonias ꝛc. iſte. ij. palip. xxxv. vocat chonenias: et eſt idem nomen in hebreo ſicut i latino Nicolaus et Colaus: Colinus ꝛ Coletus. Sciēdū aūt q hic in ſeq̄ntibus q̄ repetunt de alijs libris noīa ꝑſonarū variant. et plura vel pauciora hic ꝛ ibi ponunt. ꝛ numeri ꝑſonarum vel aīaliū maiores vel minores hic q̄ ibi et econuerſo. q̄ oīa ꝛ ſilia breuiter ſic ſoluunt. Primo de noībus. nā multi erāt binomij vel trinomij vt ſupra patuit in pluribus locis veteris ꝛ noui teſtamenti. ꝛ ſic idem hō frequēter ſcribit ſub vno nomine in vno libro: et ſub alio noīe in altero. Silr de pluralitate ꝑſonarum q2 qn̄ plures cōcurrunt ad vnū actuꝫ aliqui tacēt in vno libro qui in alio exp̄munt ꝛ ecōuerſo. Similiter de numeris dicendum: q minor numerus includit in maiori: ꝓpter quod qn̄ minor numerus ſcribitur in vno loco aliter q̄ in alio. nō eſt aliqua falſitas. niſi minor ſcriberet cum p̄ciſione maioris. ꝛ relatus ad idem ſimpliciter quod nō eſt in ꝓpoſito. ꝛ ſic patet q dicte variationes non arguunt aliquam in ſcriptura falſitatem.

e Et hec cum fierent. Hic conſequenter deſcribitur paſche celebratio. ꝛ patet ſententia ex dictis. ij. paralyp̄. xxxv. exceptis q̄ ſequunt. f In emolis. i. in ollis eneis. g Et offerebāt hoſtias. ſ. pacificas ad quas nō tenebant. h Sup dñi ſacrificiū. qđ erat conſuetū fieri.

E

i Et directa ſunt
opa ioſie. Hoc nō
ē in paral. ꝫ imedi-
ate q̄ſꝫ dicit̄ bellū pha
raonis ꝯ ipm.
k In cor. pleno
metuētia. i. dei me-
tū idicātia. l De
eis q̄ peccauerūt ꝛc.
Iſti potiſſime fue-
rūt amō pr̄ ioſie: ꝛ
manaſſes auus ei⁹
ſicut pꝫ. iiij. Reg. ꝛ
ij. pal. m Et p⁹
oēm actū. Hic de-
ſcribit̄ ioſie mors
et ei⁹ tumulatio. ꝛ
pꝫ ſnīa ex dictis. ij.
palip. xxxv. i fi. ca.
ħ excepto. n Nō
attēdēs v̄bū ꝓphe
ex ore dn̄i. ex hoc
loco videt̄ q̄ pha-
rao miſit ad ioſiā
vnū d̄ ꝓphetis dn̄i
qđ nō dr̄ i libro pa-
lyp. vl' ipe pharao
dr̄ hic ꝓpha: nā ma
lis aliqñ concedit̄
actus ꝓphetandi:
ſicut pꝫ de balaam
Nu. xxiiij. o Et
aſſumētes. Hic cō
ſeq̄nter deſcribit̄ fi
liorū ioſie ſucceſſio
ꝛ pꝫ ſnīa ex dict. ij.
palyp. xxxvj. ꝛ. iiij.
Re. xxiij. et. xxiiij.
ꝛ. xxv. in qb⁹ h̄ ma
diffuſe tractat̄ exce
ptis his q̄ ſequūt̄.
o Et aſſumētes
q̄ erāt ex gēte iecho
niā ꝛc. iſte vocat̄
ioachaz. iiij. Re.
xxiij ꝛ. ij. pal. xxxvj
ad qđ pōt dici q̄
erat ibi binomius.
q Cōſtituerūt re-
gē ꝓ ioſia p̄re ſuo
cū eēt ānoꝝ. xxiij.
iiij. Re. ꝛ. ij. Paral.
dr̄ q̄ erat annorū
xxiij. vn̄ videt̄ hic
nūer⁹ falſificat⁹ p
ſcptores vnū x vel
denariū addentes
vel optet dicere. q̄
ibi tacent̄ decē an-
ni q̄ hic exprimūt̄.
et ſic vtrūq; eēt ve
rū: q2 minor nume
rus icludit̄ in ma-
iori ſicut p̄dictū eſt
r Et alligauit ma
giſtratus ioachim
fratrem p̄dicti ioa
chaz: nō in vīculis
ſed iuramēto: vt fi
delit̄ redderet tri-
butum regi egypti
q̄ cōſtituit eū regē
iude ꝓ ioachaz ſuo

ioſias ꝛ ſacerdotes ꝛ leuite
et iudei ꝛ omnis iſrael: qui
inuēti ſunt in cōmoratione
hieroſolymis. Decimo octa-
uo anno regnāte ioſia cele-
bratum eſt phaſe. [i] Et dire
cta ſunt opa ioſie in cōſpe-
ctu dn̄i ſui [k] in corde pleno
metuentia: et q̄ circa illum
quidē cōſcripta ſunt in pri-
ſtinis tpibus [l] de eis qui pec
cauerunt: quiq; irreligioſi
fuerūt in dn̄m p omni gēte
et q̄ nō q̄ſierūt v̄ba dn̄i ſup
iſrael. [m] Et poſt oēm actuz
hūc ioſie: aſcendit pharao
rex egypti veniēs in charca
mis abūcere ſup euphratē
et exiīt in obuiā illi⁹ ioſias
Et miſit rex egypti ad io-
ſiā: dicēs. Quid mihi et ti-
bi ē rex iude: Non ſum miſ
ſus a dn̄o vt pugnē cōtra te
Sup euphraten em̄ belluz
meū eſt. Feſtinans deſcēde.
Et non eſt reuerſus ioſias
ſuper currū: ſed expugnare
eū conabat̄: [n] non attendēs
verbū ꝓphete ex ore dn̄i: ſed
cōſtituit ad eum bellum in
campo mageddo. Et deſcē
derunt principes ad regem
ioſiam. Et dixit rex pueris
ſuis. Amouete me a prelio
Infirmatus ſum em̄ valde
Et ſtatim amouerūt eum
pueri ipſius de acie. Et aſcē
dit ſup currū ſecundarium
ſuū: ꝛ pueniēs hieroſolymā
vita functus eſt: ꝛ ſepultus
eſt in paterno ſepulcro. Et
in tota iudea lugebāt ioſiā
et qui p̄ſidebant cū vxoribꝰ
lamentabāt eū vſq; in hūc
diem. Et datū eſt hoc fieri
ſemp in omne genus iſrael
Hec aūt p̄ſcripta ſunt in li-
bro hyſtoriarū regū iude: ꝛ
ſingula geſta actus ioſie: ꝛ
eius gloria: ꝛ intellectus e⁹
in lege dn̄i: queq; geſta ſūt
ab eo ꝛ que nō: ſcripta ſunt
i libro regū iſrl' ꝛ iude. [o] Et
aſſumētes qui erāt ex gēte
iechoniā filiū ioſie: [q] conſti
tuerūt regem p ioſia patre

ſuo cū eſſet annoꝝ triginta
triū: ꝛ regnauit ſup iſrahel
menſibus tribus. Et amo-
uit eū rex egypti ne regna-
ret in hieroſolymis: ꝛ mul-
ctauit gentē: argēti talēta
centū: ꝛ auri talentū vnū.
Et cōſtituit rex egypti io-
achim fratrē ipſius regem
iude ꝛ hierl'm: [r] et alligauit
ingratus ioachim: [s] ꝛ zara-
celem fratrē ſuū [t] apprehen
dens reduxit i egyptū. An-
norū erat ioachim viginti
q̄nq; cū regnare cepiſſet in
terra iuda et hierl'm: et fecit
malū in ꝯſpectu dn̄i. [v] Poſt
hunc aūt aſcēdit nabucho
donoſor rex babylonis: [x] et
alligans eum in areolo vin
culo pduxit in babyloniā:
et ſacra vaſa dn̄i accepit na
buchodonoſor ꝛ tulit ꝛ cō-
ſecrauit in tēplo ſuo in ba-
bylonia. [y] Nam de inmūn-
dicia illius ꝛ irreligioſitate
ſcriptum eſt in libro tēpo-
rum regū. [z] Et regnauit io
achim filius ei⁹ p eo. Cum
aūt conſtitutus eſt erat an
norū octo. Regnauit autē
mēſes tres et dies decem in
hierl'm: ꝛ fecit malū in ꝯſpe
ctu dn̄i. Et poſt annū mit-
tens nabuchodonoſor trā-
ſmigrauit eū in babyloniā
ſil' cuz ſacris vaſis dn̄i: ꝛ cō-
ſtituit ſedechiā regē iuda
et hierl'm cū eſſet annorū vi
ginti vnius. Regnauit aūt
annis vndecim. Et fecit ma
lū in cōſpectu dn̄i: et nō eſt
veritus a verbis que dicta
ſunt ab hieremia ꝓpheta ex
ore dn̄i: ꝛ adiuratus a rege
nabuchodonoſor piurans
diſceſſit: ꝛ indurata ceruice
ſua ꝛ corde ſuo: trāſgreſſus
eſt legitima dn̄i dei iſrl'. Et
duces populi dn̄i mlta ini-
que geſſerunt: et impie ege
runt ſuper omnes immūdi
cias gentiū: ꝛ polluerūt tē-
plum dn̄i qđ ſanctū erat in
hieroſolymis. [a] Et miſit de
us patrū ipſorum p ange-

fratre. vt patet
iiij. Reg. ꝛ. ij. pa
lyp. ideo ſubdit̄
de regno eius:
Annorum erat
xxv. ioachim cū
regnare cepiſſet
ꝛc. s Et za-
racelē fratrē ei⁹
Et hr̄ in aliqui-
bus biblijs. Et
zachariā fratrē
ſuum. i. ipm io-
achaz qui noīa-
tur h zacharias
t Apprehen-
dens reduxit in
egyptum. cathe
nis ligatū ſicut
pꝫ. ij. paralyp.
xxxvj. ꝛ. iiij. Re
gum. xxiiij.
v Poſt hunc
aūt ꝛc. quia fugi
ebat exercitum
chaldeorū quā-
tum poterat.
x Et alligans
eū in areolo vin
culo ꝛc. eſt autē
area ſpaciū: in
quo terunt̄ bla
da: ꝛ inde dicit̄
areola diminu-
tiuū. et eſt puuz
ſpacium in quo
aliquis ligatus
cū cathenis pōt
ꝓcedere et non
vltra et illa ca-
thena dicit̄ are
olū vinculū. ſic
autē fuit de iſto
diſpoſitū vt ad-
huc in babylo-
nem duceretur
ſed in via muta
to cōſilio remiſ-
ſus fuit in hieru
ſalē. ꝛ ibi inter-
fectus. et cada-
uer eius ꝓiectū
extra portas ci-
uitatis. ſicut p̄-
dixerat Hiere.
xxij. y Nā de
inmūdicia illi⁹ et
irreligioſitate. i.
ydolatria. ſicut
p oppoſitum la
tria dicit̄ religio
vel religioſitas
z Et regnauit io
achim. ſic dꝫ iſte
ſcribi p n in fine
a Et miſit de⁹
patrū ipoꝝ p an
gelū ſuū. i. hiere
miā q̄ dr̄ hic an-
gel⁹. i. dei nūci⁹:
et ſil' alij ꝓphe.
idō ſubdit̄. Sub-
ſannabāt in āge

lis ſuis ⁊c.

b Qui vſqȝ ad iracūdiam. Hic cōſeq̄nter actor repetit cōcomitantia captiuitatē. ⁊ patet ſententia ex dictis. iiij. Reg. xxv. et ij. pal. xxxvj. exceptis. q̄ ſequūtur.

c Et precepit aſcēdere reges chaldeorū ⁊c. hoc pōt dupliciter exponi: vno mō referēdo ad iudeos. et ſic eſt ſenſus: q̄ ꝓ ſua peccata meruerunt q̄ deus p̄ciperet chaldeos aſcēdere ad deſtructionē ciuitatis et populi. Preceperunt. i. p̄cipi meruerūt. Alio mō vt referat̄ ad deum de q̄ p̄mittit̄. Qui vſqȝ ad iracundiam in ſingulari ad deſignādū vnitatē eſſentie et ſubdit̄. Preceperunt in plurali. ad denotādum in deo pluralitatē pſonarū. ſicut Gen̄. j. Faciamus hominē ad imaginē ⁊ ſilitudinē noſtram ⁊c.

d Et conſummauerūt oīa. i. exterminauerūt.

e Et reliquos a gladio in babylonē. i. illos q̄ gladiū euaſerāt in babylonē duxeruut.

Caplm̄. ij.

a Regnāte cyro. hic ꝯſequēter actor repetit factū captiuitatē ꝯſeq̄ntia et diuidit̄ in duas ptes. q2 p̄mo ponit̄ ꝓſperitas ꝯ captiuitate redeūtiū. ſcd̄o aduerſitas ipſorū edificantiū: ibi. In artaxerxis. Senia p̄me ptis patet ex dictis. j. Eſdre. j. exceptis q̄ ſequunt̄.

lū ſuū ⁊ reuocare eos: ꝓpter q̄ parceret illis ⁊ tabernaculo ſuo. Ipſi vo ſubſannabāt in angulis ſuis: et q̄ dic locutus eſt dn̄s erāt illudētes ꝓphetis eius. b Quivſqȝ ad iracūdiā cōcitar̄ eſt ſup gentē ſuā ꝓpter irreligioſitatē ſuā: c ⁊ p̄cepit aſcēdere reges chaldeorū. Qui occiderūt iuuenes eoꝝ ī gladio in circūitu ſancti templi eorū et non pepcerunt iuueni et ſeni et virgini et adoleſcēti ſed oēs traditi ſunt in manus ipſorum: et omnia ſacra vaſa domini: et regales apothecas reſumentes tulerunt in babyloniā ⁊ incēderunt domū domini: et demolierūt muros hieruſalē et turres eiꝰ incēderūt igne d Et cōſūmauerūt oīa honorifica eius ⁊ ad nihilū redegerūt: e et reliquos a gladio duxerāt ī babylonē. Et erāt ſui illiꝰ vſqȝ dū regnarent perſe in repletōe verbi dn̄i ī ore hieremie: q̄uſqȝ benigne ageret terra ſabbata ſua. Omi tp̄e deſertiōis ſue ſabbatizauit in applicatōe annorū ſeptuagintaſeptē.

Capitulum. ij.

a Regnāte cyro rege pſarū in ꝯſūmatōe v̄bi dn̄i in ore hieremie ſuſcitauit dn̄s ſpm̄ cyri regis pſarū: ⁊ p̄dicauit ī toto regno ſuo ſim̄l ꝑ ſcripturam dicēs. Hec dicit cyrus rex pſarū. Me ꝯſtituit regē orbi terrarum dn̄s iſrl̄ dn̄s excelſꝰ: ⁊ ſignificauit mihi edificare domū ſibi in hieruſalē q̄ eſt in iudea. Qiſqs eſt ex genere veſtro: dn̄s ipiꝰ aſcendat cum eo in hierl̄m. Quotq̄t g̃ circa loca habitāt adiuuēt eos qui ſūt in loco ipō in auro ⁊ argēto in datōibꝫ cū equis ⁊ iumētis cūqȝ aliis que ſp̄n vota apponunt̄ in edem dn̄i que ē in hieruſalē. Et ſtātes p̄ncipes tribuū paganoꝝ ⁊ iude et tribu beniamin: ⁊ ſacerdotes et leuite q̄s excitauit dn̄s aſcēdere ⁊ edificare domū dn̄i que eſt in hieruſalē: ⁊ qui erāt ī circūitu eorum adiuuerūt in omni auro ⁊ argēto eius ⁊ iumētis et votis q̄ꝫ pluribꝫ: multi q̄rū ſenſus excitatus eſt. Et cyrus rex ꝓtulit vaſa ſacra dn̄i que trāſtulit nabuchodonoſor rex babylonis ex hieruſalem ⁊ cōſecrauit ea ydolo ſuo. Et ꝓferēs ea cyrus rex pſarum tradidit mitridato qui erat ſuper thezauros ipſiꝰ. a Per hūc autē tradita ſunt b ſalmanaſaro p̄ſidi iudee. Hoꝝ aūt h̄ numerus. Libatoria argētea duo milia q̄dringēta: c athiſche argētee triginta phiale auree triginta: itē argētee duo milia q̄dringēte: ⁊ alia vaſa mille. Omia aūt vaſa aurea ⁊ argētea q̄nqȝ milia octingenta ſexaginta. d Et enumerata ſunt ſalmanaſaro ſimul cum his qui ex captiuitate babylonie venerāt in hieroſolymā. e In artaxerxis aūt regis pſarū temporibꝫ ſcripſerūt ei de his q̄ inhabitabāt in iudea ⁊ hieruſalē: balſamꝰ ⁊ mitridatꝰ ⁊ ſabellius ⁊ rathimus balthemꝰ ſameliꝰ ſcriba: ⁊ reliqui inhabitantes in ſamaria ⁊ ceteris locis ſubiectā epl̄am regi artaxerxi. Dn̄e pueri tui f rathimꝰ ab accidentibꝫ g ſabelliꝰ ſcriba ⁊ reliqui curie tue iudices in celeuſyriā ⁊ phenicē. Et nūc notum ſit dn̄o regi: q̄m iudei qui aſcēderunt a vobis ad nos venientes in hieruſalem ciuitatē refugā ⁊ peſſimā: edificāt furnos eius: et ſtatuūt muros ⁊ templum ſuſcitāt. Nō ſi ciuitas iſta ⁊ muri ꝯſūmati fuerint: nō tm̄ tributa nō ſuſtiebūt pēdere: ſed etiā regibꝫ reſiſtēt. Et q̄ā id agit̄ circa templū recte h̄ri arbitrati ſumus

b Salmanaſaro p̄ſidi iudee. i. zorobabel aliter ſic nominato. qui fuit p̄nceps redeuntiū de captiuitate.

c Athiſche argētee triginta. i. ciphi argentei.

d Et enumerata ſunt ſalmanazaro. id eſt ſibi tradita vl̄ expedita.

e In artaxerxis. Hic conſequenter ponit̄ aduerſitas edificantiū: redeūtes eīm de captiuitate ceperūt reedificare templū. ſed fuerūt impediti p ſamaritanos. ⁊ pꝫ ſnia partis huius ex dictis. j. Eſdre. iiij. ca. exceptꝭ q̄ ſequunt̄.

e In artaxerxis aūt regis pſarū ⁊c. Iſte fuit cambiſes filius cyri: qui vocabatur cambiſes noie ꝓprio. ⁊ artaxerxes noie regio: ſicut imperatores romani ceſares. et cū hoc noie ꝓprio vt Julius Tyberius ⁊ hm̄oi.

f Rathimus ab accidentibus. ſcribebat eīm chronicas in quibus continebant̄ cōtingentia ſuo tp̄e.

g Et ſabelliꝰ ſcriba. iſte ſcribebat acta curie.

nō despicere hoc ipm: ſꝫ no-
tū facere dn̄o regi vt ſi vide
bit rex: q̄rat in libꝛis patrū
tuoꝝ: [b] ⁊ inuenies ī admoni
tionibꝫ ſcripta de his: ſcies
q̄m ciuitas iſta fuit refuga
et reges ⁊ ciuitates ꝯcutiēs
⁊ iudei refuge ⁊ p̄lia ꝯmittē
tes in ea ab eterno: ob quā
cām ciuitas iſta deſerta eſt
[i] Nunc ergo notū facimus
dn̄e rex q̄m ſi ciuitas h̄ edi-
ficata fuerit ⁊ huiꝰ muri ere
cti fuerint: deſcēſus tibi nō
erit in celeuſyriā et pheni-
cem. Tūc ſcripſit rex rathi
mo q̄ ſcribebat accidētia ⁊
balthimo ⁊ ſabellio ſcribe
et ceteris cōſtitutis ⁊ inha
bitantibꝫ in ſyria et pheni
ce ea q̄ ſubiecta ſunt. Legi
ep̄lam quam miſiſtis mihi
Precepi ergo inquiri. et in
uentū eſt q̄m ciuitas illa ē
ab euo regibꝫ reſiſtēs. ⁊ ho-
mines refuge: ⁊ p̄lia in ea ef
ficientes: ⁊ reges fortiſſimi
erāt in hirl'm dn̄antes ⁊ tri
buta exigētes a celeuſyria ⁊
phenice. [i] Nunc ergo p̄cepi
ꝓhibere hoīes illos edifica
re ciuitatem. et ꝓhibere ne
q̄d vltra hec fiat: ſed nec ꝓ-
cedant in plurimū. ex q̄ ſūt
malicie. ita vt regibꝫ mole-
ſtia importet'. Tūc recitata
his q̄ a rege artaxerxe ſcri-
pta fuerāt rathimꝰ et ſabel
lius ſcriba. [k] et q̄ cū his con
ſtituti erāt iūgētes feſtinā
ter venerūt in hirl'm cū equi
tatu et turba ⁊ agmine. ce-
perūtq; edificātes ꝓhibere

[l] Et vacabāt ab edificatōe
tēpli in hirl'm vſq; ſcdo an-
no regni darij regis pſarū.

R[a]ex dariꝰ fecit .iiij.
cenā magnā [b] omibꝫ
vernaculꝭ ſuis: [c] ⁊ oī
bus mḡratibus medie ⁊ pſi
dis: [d] ⁊ oībus purpuratꝭ: [e] ⁊
p̄toribꝫ: [f] ⁊ ꝯſulibꝫ: [g] ⁊ p̄fectis
ſub illo [h] ab india vſq; ethi-
opiā: centū vigintiſeptē ꝓ-
uincijs. Et cū māducaſſet
et bibiſſet ⁊ ſaciati reuerte
rēt': tūc dariꝰ rex aſcēdit in
cubiculo ſuo: [i] et dormiuit:
[k] ⁊ expgefactus eſt. Tūc illi
tres iuuenes corpis cuſto-
des q̄ cuſtodiebāt corpꝰ re-
gis: dixerūt alter alteri. [l] Di-
camus vnuſq̄ſq; nr̄m ſermo
nem [m] qui p̄cellat: ⁊ cuiuſcū
q; apparuerit ſermo ſapiē-
tior alteriꝰ: dabit illi rex da
rius dona magna [n] purpura
coopiri: [o] ⁊ ī auro bibere: [p] ⁊
ſup aurū dormire: [q] ⁊ currū
aureo freno: [r] ⁊ cidariꝫ byſ-
ſinam: [s] et torquē circa col-
lum: ⁊ ſecūdo loco [t] ſedebit
a dario ꝓpter ſapientiā ſuā
et cognatus darij vocabit'.
[x] Tūc ſcribētes ſinguli ſuū
verbum [y] ſignauerunt: [z] ⁊ po
ſuerūt ſubtꝰ ceruical darij
regis. ⁊ dixerūt. Cūq; ſurre
xerit rex dabimꝰ illi ſcripta
nr̄a: ⁊ q̄dcunq; iudicauerit
rex e tribꝫ et mḡratꝰ pſidis
q̄m verbū eius ſapiētius ē:
[a] ipſi dabit' victoria ſic ſcri-
ptū eſt. Vnꝰ ſcripſit. Forte
ē vinū. Aliꝰ ſcpſit. Fortior
ē rex. Tercius ſcpſit. Forti

b Et inuenies in admonitionibus ſcripta de his. i. in li-
bris in quibus ſcribunt' memorialia ꝓ tp̄e futuro.
i Nunc ergo p̄cepi ꝓhi. ho. illos edi. ciuitatē. i. ꝯuocare
ꝓpſim ad eiꝰ edificationē. k Et q̄ cū his ꝯſtituti erāt
iungētes. i. currus ꝑparātes ad iter agēdū. vel. Iūgētes
ſe adinuicē. l Et
vacabant ad edifi-
cationē templi. vi-
det' hec litera cor-
rupta p ſcriptores
que deberet eſſe ta
lis. Vacabant ab
edificatōe templi.
Vel ſic fiet conſtru
ctio. Vacabāt ⁊c.
illi q̄ pus erāt intē
ti ad edificationē
templi vacabāt ab
ope illo vſq; ad an
num ſcdm darij.

Caplm. iij.

R Ex dariꝰ ⁊c.
Repetitis
eis que ſūt
alibi ſcripta. Hic
ꝯſequēter ponunt'
que ſūt huius libꝛi
ꝓpria: q̄ ꝯſiſtūt cir-
ca ſolutionē vnius
q̄onis cuius p̄mo
ponit' occaſio. ſecū
do eius ꝓpoſitio et
triplex opinio: ibi.
Tūc ſcribētes. ter-
cio opinionū exa
minatō: ibi. Et mit
tens. quarto vniꝰ
approbatō ⁊ remu
neratō: ibi. Et oēs
populi. Circa pri-
mū dr. a Rex
dariꝰ. ſm latinos
⁊ grecos iſte fuit fi
liꝰ hyſtaſpis. ſꝫ he
breos vō ip̄e fuit fi
lius aſſueri ⁊ heſter
regine: ſm q̄ dixi
plenius in princi-
pio libꝛi heſter: ⁊. j.
Eſdre. iiij. ⁊ Dan.
ix. vbi ſecutꝰ ſū in
hoc dictū hebreoꝝ
tanq; veriꝰ iudicio
meo. b Omni
bus v̄naculis ſuis
id eſt ſeruiētibꝰ in
domo ſua. c Et
oībus mḡratibꝰ
medie et perſidis.
iſtis reddebat' rō d̄
tributis ⁊ obuenti
onibus regni.
d Et oībꝰ pur-
puratis. i. nobilibꝰ
genere quibꝰ licitū
erat purpura veſti
ri ꝓ ſua nobilitate
e Et p̄toribus. q̄ cās iudicabāt in palatio. f Et ꝯſu
libꝰ: q̄ erāt de ſtricto regis ꝯſilio. g Et p̄fectis. i. balli
uis ⁊ ꝑpoſitis in regni ptibꝰ diuerſis. h Ab india ⁊c.
ex hoc vr̄ q̄ iſte fuit filius aſſueri vt dicūt iudei. nā aſſue
rus in principio libꝛi heſter dr̄ regnaſſe ab india vſq; ad
ethipoiā ſup. cxxvij. ꝓuincias. ⁊ iſto mō dimiſit regnū
filio ſuo. Cetera patent vſq; ibi. i Et dormiuit. ſcꝫ
modicū. k Et expgefactus eſt. ita q̄ volebat vigi-
lare. ⁊ ex hoc cuſtodes corpis ſui habuerūt occaſionē
ꝓponendi inter ſe queſtionē ad faciendū regi ſolaciū:
et ex hoc patet prudētia regis qui magis volebat trā
ſire tp̄us in aliq̄
vtili q̄ in ludis
inhoneſtis. aut
nullius vtilita-
tis. l Dica-
mus vnuſq̄ſq;
nr̄m ſermonē.
de eadē q̄ſtione
vt pꝫ ex ſeq̄nti-
bus. m Qui
p̄cellat. i. prout
melius ſciuerit
nā dictū cuiuſli
bet triū nō pote
rat eſſe excellēs
ſimpliciter. ſed
vuiꝰ tm̄. Cetera
patent vſq; ibi.
n Purpura
coopiri. i. veſtiri
o Et in auro
bibere. id eſt in
cypho aureo.
p Et ſup aurū
dormire. i. ſuper
lectū panno au-
rifrigiato orna-
tū. q Et cur-
rum aureo fre-
no. i. freno deau
rato. r Et
cydarin byſſi-
nam. i. mitrā vl'
cucufam de byſ
ſo q̄ eſt ſp̄es lini
candidiſſimi.
s Et torquē.
talibus eñi vte-
bant' tm̄ excellē
tes viri ratione
generis vl' ſapie
ſeu alterius ex-
cellentie.
t Et ſcdo lo-
co. i. in ſcda mē-
ſa.
v Sedebit a
dario. ⁊ hoc cō-
ceſſit rex p ſcri-
ptū. vt pꝫ circa
mediū. iiij. c.
x Tūc ſcribē-
tes Hic ꝯſeq̄nt'
q̄o ponit' ꝓpo
ſitio. ⁊ circa eā
triplex opinio.
Fuit aūt q̄ſtio
de fortitudine.
quid inter alia
ſit fortiꝰ. vt pꝫ
ex ſequentibus
Sic ergo dicit'.
x Tunc ſcribētes ſinguli verbum ſuū in ſingulis ce
dulis. y Signauerunt. ſigillis ꝓpꝛijs ne fieret ibi
aliqua mutatio. ⁊ vt manifeſte appareret cuius eſſet
q̄libet cedula. z Et poſuerunt ſubtus ceruical da
rij regis. q̄n poſt vigilia redijt ad dormiedū. cetera pa
tēt vſq; ibi. a Ipſi dabit' victoria. i. victorie p̄mia in

pte p̄cedēti expſſa. cetera patēt. b Et mittēs. Hic ↄſequēter ponit dictarū opinionū examinatio. ⁊ p̄mo examinatores vocāt. ⁊ p₃ vſq₃ ibi. c Judicate nobis de his q̄ ſcripta ſunt. i. rōnes dictoꝝ vroꝝ. nam ſcripſerāt tm̄modo cōcluſiones ſicut ſcripte ſunt. Secūdo rōnes cuiuſlibet opinionis explicant. ⁊ p̄mo p̄me. cū dicit. Et cepit prior. ſcd̄o ſcd̄e in p̄ncipio capli iiij. tercio tercie ibi. Tercius ⁊c. Circa p̄mū dr. d Viri q̄̄ p̄ualet vinum. q. d. valde multū. iō ſb̄dit. e Di bus hoībus q̄ bibūt illud. qd̄ p̄batur p id qd̄ ſubdit. f Seducit mentē. ſi enī potet vltra mēſurā. aufert rōis vſum q̄ eſt ſuperior vis hominis. et p ↄñs p̄ualet oībus inferioribꝰ aliīs

g Itēq₃ regis ⁊ orphani facit mentem vanā. i. facit cogitare maiora ſatis q̄ homo poſſit. et ſic iactare ſe inaniter et vane. h Itē ſerui ac liberi ⁊c. hoc addit vt nullus ſtatus hoīm excludat. i Conuertit in ſecuritatē ⁊ iocūditatem. hoīes enī bene potati nō timēt aliquē aduerſariū. et h̄nt cor iocundū. q₂ dant obliuioni oēs triſticie cauſam. iō ſubdit. k Et non meminit. id eſt obliuiſci facit. l Omnē triſticiā ⁊ debitū. quo q̄s eſt obligatus. m Et omnia p̄cordia facit honeſta. q₂ facit de ſeipo opinari magna. n Et nō meminit regem nec ingratum. q₂ tunc nō timet eoꝝ potentiam. o Et omnia p talēta facit loqui. ſicut aliq̄n bene potatus dicit. Ego nō darem hoc p mille libris. qd̄ non valet aliq̄n vnā. vel. Ego magis vellem pdere mille libras q̄̄ hoc vel illud. qd̄ tn̄ nō h̄z aliq̄n valorem. xx. ſolidorum. p Et nō me. cū bi. amicitia. p̄ſtinam. q Nec fraternitatē. i. conſanguinitatē vel affinitatē r Sed nō multū poſt. i. ex p̄ua occaſione. s Sumūt gladios. cōtra ſe inuicē. t Et cū a vino emerſerint. ebrietate ſoluta. v Non meminerūt q̄ geſſerūt. p̄pter ligationem memorie. ⁊ ſi recordent. hoc tn̄ eſt impfecte. x O viri num p̄cellit vinū. q. d. immo

ores ſunt mulieres: ſup oīa aūt vincit veritas. Et cum ſurrexiſſet rex: accepert ſcripta ſua: ⁊ dedert illi: ⁊ legit. [b] Et mittēs vocauit omnes magratus pſarū: ⁊ medos: ⁊ purpuratos: ⁊ p̄tores. ⁊ prefectos: ⁊ ſederūt in cōcilio: ⁊ lecta ſūt ſcripta corā ipis Et dixit. Vocate adoleſcētes: ⁊ ipi iudicabāt v̄ba ſua Et vocati ſūt ⁊ introierūt Et dixit ill'. [c] Judicate nobis de his q̄ ſcripta ſūt. Et cepit p̄or q̄ dixerat de fortitudine vini: ⁊ dixit. [d] Viri q̄̄ p̄ualet vinū [e] omnibꝫ hoibꝫ q̄ bibūt illud. [f] Seducit mētē. [g] Itēq₃ regis et orphani facit mentē vanā. [h] Itē ſerui ac liberi paup̄is ac diuitis ⁊ oēm mentē [i] ↄuertit i ſecuritatē ⁊ iocunditatē: [k] et nō meminit [l] omnē triſticiā et debitū: [m] ⁊ oīa p̄cordia facit honeſta: [n] et nō meminit regē nec ingratū: [o] et oīa p talēta loqui facit. [p] Et non meminerūt cū biberit amicitiā [q] nec fraternitatē: [r] ⁊ nō multū poſt [s] ſumūt gladios [t] et cū a vino merſerint ⁊ ſurrexerint: [v] nō meminerūt q̄ geſſerunt. [x] O viri num p̄cellit vinū: [y] Quis ſic cogitat facere: Et tacuit hoc dicto

Cap. iiij.

[a] Et inchoauit. iiij. ſequēs dicē: q̄ dixit de fortitudīe regis: [b] O viri nū p̄cellūt hoīes q̄ terrā ⁊ mare obtinēt: ⁊ oīa q̄ in eis ſunt: [d] Rex aūt ſup oīa p̄cellit: ⁊ dn̄at eoꝝ ⁊ oē q̄dcūq₃ dixerit illis faciūt. [e] Et ſi miſerit illos ad bellatores [f] vadūt [g] ⁊ demoliūt mōtes ⁊ muros ⁊ turres. Jugulāt ⁊ iugulāt: ⁊ regis verbū nō p̄tereūt. Nam ſi vicerint afferūt regi oīa q̄cūq₃ p̄dati fuerit. Silr ⁊ aliī oēs ⁊ quotq̄t nō militāt nec pugnāt: ſed colūt terrā: rurſū cū fuerint metētes afferūt tributa regi. [h] Et ipe vnꝰ ſolus [i] ſi dixerit [k] occidite: occidūt: dixerit remittite: remittūt: dixerit p̄cutite p̄cutiūt dixerit exterminate: extermināt [l] dixerit edificate: edificant dixerit excidite: excidūt: [m] dixerit plātate: plātāt: [n] ⁊ oīs plebs [o] ⁊ v̄tutes [p] cum obaudiūt: [q] et ſup h̄ ipſe recūbit et bibit: [r] ⁊ dormit. [s] Hi aūt cuſtodiūt in circuitu euꝫ: ⁊ non pn̄t ire ſinguli ⁊ facere opa ſua: [t] ſed in dicto obaudientes ſunt ei. [v] Viri quō n̄ p̄cellit rex q̄ ſic diffamat. Et tacuit. [x] Tercius q̄ dixerat de mulieribꝫ et veritate

p̄cellit. y Quis ſic cogitat facere. i. ſic facit cogitare. ⁊ eſt hypallage. ſic iſtō. Perflauit fiſtula buccas. Ca. iiij. a Et inchoauit. Hic explicant motiua ſcd̄e opinionis. cum dr: b O viri num p̄cellunt hoīes ceteris creaturis in terra ⁊ mari exiſtentibus. q. d. ſic vnde Gen. j. dicit de hoīe. Et p̄ſit piſcibus maris ⁊ volatilibꝰ celi ⁊ beſtiīs t̄re vniuerſeq₃ creature. d Rex aūt ſup oīa p̄cellit. q₂ dn̄at hoībus et p ↄñs aliīs q̄ ſunt hominibus ſubiecta. e Et ſi miſerit illos ad bellatores. i. ad principes belli. f Vadūt. cū eis ad p̄icula mortis. g Et demoliunt montes. i. caſtra in mōtibus ſita. muros ſuffodiendo ⁊ deiciendo. cetera patent vſq₃ ibi. h Et ipſe vnus ſolus qui dn̄at oībus tam bellatoribus q̄̄ agricolis. i Si dixerit bellatoribus. k Occidite. deuictos. cetera patēt vſq₃ ibi. l Dixerit edificate. fabris lapidū et lignorum. m Dixerit plantate. agricolis. n Et oīs plebs q̄̄ tn̄ ad minores homies. o Et virtutes. q̄̄tū ad maiores. p Cum obaudiūt. eius exequendo mandata q Et ſup hoc ipe recūbit ⁊ bibit. ſple dide. r Et dormit pacifice ⁊ q̄ete. ſic iij. Re. x. dr. q̄ benadab rex ſyrie bibebat in vmbraculo ſuo. exercitu ſuo ad p̄lium miſſo. s Hi aūt cuſtodiūt in circūitu eū. ne aliq̄s accedē poſſit ad ſibi nocedū. ⁊ nō pn̄t ire ſingli ad loca ſua ſine regꝫ licētia. t Sed in dicto obaudiētes ſūt ei. i. obediētes qd̄ dixit exeq̄ndo. v Viri quō nō p̄cellit rex q̄ ſic diffamat. i. cuiꝰ fama in p̄tāte dignitate ⁊ ↄſilibus ſic diffūdit. ſicut de xp̄o dr̄ Math. ix. Diffamauerūt eū p totā illam terrā. x Tercius. Hic ponit motiua tercie opinionis. q̄ h̄z duas ptes. ⁊ p̄ ↄfirmat p̄ima. ſcd̄o ſcd̄a: ibi Et inchoauit. Prima v̄o ps dupl'r cōfirmat. p̄imo rōnibus. ſcd̄o exēplis: ibi. Et nūc credite mihi. Circa p̄imuꝫ p̄mo ponit nomē illius qui tenuit terciā opinionē. cū dr x Tercius q̄ dixe. de mulieribꝰ ⁊ veritate. h̄ ē zorobabel. lꝫ em iudeus eēt natōe. tn̄ erat vnus de cuſtodientibꝰ corpus regis q̄ erat gentilis. ⁊ ſic dicūt hebrei. h̄ fecit heſter huius regis mater q̄ erat iudea natione: vt p₃ Heſter. ij.

C iij.

hic est zorobabel: [y] cepit lo-
qui. [z] Viri: nõ magnꝰ rex: ⁊
multi hoĩes: [a] nec vinũ pcel
lit. [b] Quis est ḡ qui dñatᷓ eo
rũ: [c] Nõne mlĩeres genuerũt
regẽ et oẽm pplm qui dñatᷓ
mari ⁊ t̃re: ⁊ ex illis nati sũt
[d] ⁊ ipse educauerũt [e] eos qui
plãtauerũt vineas ex quibꝫ
vinũ fit: [f] Et ipse faciũt sto
las oĩm hoĩm: ⁊ ipse faciunt
gloriã hoĩbꝫ: [g] ⁊ non pñt ho
mines separi a mulieribꝫ.
[h] Si ꝯgregauerit aurũ ⁊ ar-
gentũ ⁊ oẽm rem speciosaꝫ:
[i] et viderint mlĩerẽ vnã bo-
no habitu: et bona specie:
[k] omnia hec relinquẽtes in
eã intendũt: [l] ⁊ apto ore [m] cõ
spiciũt: [n] ⁊ eã alliciũt [o] magꝭ
q̃ȝ aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ oẽm reȝ
pciosam. [p] Hõ patrẽ suũ re-
linq̃t q̃ enutriuit illũ ⁊ suã
regionem: [q] ⁊ ad mulierẽ se
ꝯiungit. [r] Et cũ muliere re-
mittit aĩam: ⁊ neq̧ patrem
meminit neq̧ mr̃eȝ neq̧ re-
gionẽ. [s] Et hinc optet vos
scire: qm̃ mulieres dñantur
vestri. [t] Nõne voletis: [v] Et
accipit hõ gladiũ suũ: [x] ⁊ va
dit in viã facere furta ⁊ ho
micidia: [y] et mare nauigare
et flumina: [z] ⁊ leonẽ videt [a] et
in tenebris ingreditᷓ: [b] et cũ
furtũ fecerit ⁊ fraudes ⁊ ra
pinas amabili sue [c] affert [d] Et
iterũ diligit hõ vxorẽ suaȝ
magis q̃ȝ patrẽ aut matrẽ.
[e] Et mlt̃i demẽtes facti sũt
ꝓpter vxores suas: [f] ⁊ serui fa
cti sũt ꝓpter illas: [g] ⁊ mlt̃i pe
rierũt ⁊ iugulati sũt: [h] ⁊ pec
cauerũt ꝓpẽ mlĩeres. Et nũc
credite mihi q2 magnꝰ ẽ rex
in p̃tãte sua: qm̃ oẽs regio-
nes verenṫ tangere eũ. Vi-
debã tñ apemen filiã beza-
cis mirifici cõcubinã regis
[i] sedẽtẽ iuxta regẽ ad dexte-
ram: [k] ⁊ auferentẽ dyadema
de capite eius: ⁊ imponẽteȝ
sibi [l] ⁊ palmis cedebat regẽ
de sinistra manu. [m] Et sup
hec apto ore intuebaṫ eam
[n] ⁊ si arriserit ei ridet: naȝ si
indignata fuerit ei: blãdiṫ:
donec recõciliet in gratiam

ideo ꝓmouit iudeos quãtũ potuit. vt pꝫ de mardocheo
et idẽ dicũt de zorobabel ⁊ neemia qui fuit regis pincer
na. Latini ṽo dicũt q fuit familiaris isti dario anteq̃ȝ ꝓ-
moueretᷓ ad regnũ. qui nec erat de semine regio. ⁊ ideo ꝓ
motus in regẽ fecit eũ corporis sui custodẽ. [y] Cepit lo-
q̃. p sue opinionis
cõfirmatõne. ⁊ pri
mo remouet alio-
rum sniam dicens
[z] Viri: nõ magnꝰ
rex ⁊ multi hoĩes.
i. dẽ: nõ pcellit rex
rõne sui nec rõe po
puli sibi subiecti. si
cut dixerat scđs.
[a] Nec vinum p-
cellit. sicut dixerat
primus.
[b] Quis est ergo.
Hic ꝯñter psequitᷓ
suũ ꝓpositũ: dicẽs.
Quis est ḡ qui do-
minatᷓ eorũ. s. regis
ppli. ⁊ vini. r̃ndet
[c] Nõne muli. ge.
re. ⁊ omnẽ populũ
⁊c. q. d. manifeste
patet q sic. ⁊ sic p-
cellũt. q2 causa po-
tior est suo effectu.
Lꝫ aũt mulier in ge-
neratione ꝓlis ha
beat rõneȝ passiui
ministrando mate
riã. tñ in alio se ha-
bet rõne actiui. scꝫ
materiã pparãdo
et conceptũ fetũ fo
uendo ⁊ nutriẽdo
ante partũ ⁊ post.
et sic repellitᷓ dictũ
scđi. [d] Et ipse
educauerunt. mõ
dicto. [e] Eos q̃
plãtauerũt vineas
ex q̃bꝰ vinũ fit. ⁊ sic
repellitᷓ dictũ pmi
q2 qđ pcellit maio-
ri. pcellit ⁊ minori. sic ẽ i ꝓposito. nã educãdo vineaꝝ plã
tatores. mlĩeres sũt maiores. ⁊ eadẽ rõe plãtatores vine
arũ ipso vino. [f] Et ipse faciũt stolas oim hoim ⁊c. i.
vestes ⁊ ornamẽta in quibus hoies gloriãtᷓ. mulieres eñi
in terra illa faciunt talia artificia. [g] Et nõ pñt hoies
separi a mulieribus. s. corde licet aliqñ separenṫ corpe. in-
clinatio nanq̧ naturalis est in viro ad amorẽ mulieris. q̃
nõ pt totaliter aboleri. qđ declarat p effectũ. vi. [h] Si
cõgregauerit aurũ ⁊ argentũ ⁊c. q̃ nata sunt animũ hoĩs
allicere. [i] Et vi. mul. vnã bo. ha. ⁊ bo. specie. i. hone-
stam ⁊ pulcrã. [k] Omnia hec relin. in eam intẽdũt. i.
eam attẽte respiciunt. [l] Et apto ore. i. capti eius pul-
critudine. [m] Cõspiciũt. tanq̃ȝ attoniti ⁊ mirãtes eiꝰ
pulcritudinẽ. [n] Et eã alliciũt. Hoc duplr põt expo-
ni. vno mõ q sit ibi hypalage. i. eos allicit ipsa mulier. et
sic qđ sequitᷓ. [o] Magis q̃ȝ auruȝ. est noĩatiui casus.
alio mõ sine tali figura. [n] Et eaȝ alliciũt. i. nitunṫ ad
se trahere. ⁊ sic qđ sequitᷓ. [o] Magis q̃ȝ aurũ ⁊c. ẽ ac
cusatiui casus. ⁊ hoc ꝓbatᷓ p hoc qđ sequitᷓ Et oẽm rem
pciosam. [p] Homo patrem. Hic consequenter decla
rat ꝓpositũ p parẽtes qui sunt maxime diligẽdi. ⁊ p terrã
natiuã ad quã quilibet naturaliter afficiṫ. ⁊ tñ istis vxo-
rum dilectio pponiṫ. ⁊ patet vsq̧ ibi. [q] Et ad mulie
rem se coniungit. scꝫ seipsum p matrimonium.
[r] Et cum muliere remittit animã suam. aliunde ipsam
retrahendo. ⁊ in vxorem totaliter ponendo p dilecti
onem. ex quo concludit. [s] Et hinc oportet vos sci
re qm̃ mulieres dñanṫ vestri. ⁊ p cõsequẽs multo ma
gis hominũ aliorum. loquebaṫ eñi regi ⁊ magnatibus
suis [t] Nonne voletis. quod potest exponi duplr.
vno mõ negati-
ue quasi diceret
non. quia volũ-
tarie eis seruit
Alio modo af-
firmatiue quasi
diceret eis estis
subiecti magnati
bus vestris.
[v] Et accipit.
Hic cõsequẽter
declarat intẽtũ
ex magnis picu
lis quibus hõ se
exponit ꝓ amo
re vxoris. cũ di-
citur. Et accipit
homo gladium
suũ. i. arma sua.
[x] Et vadit in
via. ad depdan-
dum trãseũtes.
cui imminet pe-
culũ mortis a vi
atoribus se defẽ
dẽtibus. ⁊ a pu-
blica iusticia.
[y] Et mare na-
uigare vbi est
mortis piculuȝ
a fluctibus ma-
ris. ⁊ ab aduer-
sariis. [z] Et
leonẽ vidit. per
quẽ intelligunṫ
etiaȝ alie bestie
terribiles.
[a] Et in tene-
bris igrediṫ. vbi
lubricũ ⁊ casum
piculosũ patiṫ
[b] Et cum fur
tum fecerit ⁊c.
amabili sue. i. vxori sue omnibus rebus pdilecte.
[c] Affert. q. d. oĩa pericula pdicta subit vt satisfaciat
vxori ⁊ eius gratiam habeat. [d] Et iterũ diligit ⁊c.
repetitio est eius qđ supra dictũ est. ad maiorẽ expssi
onẽ. [e] Et multi demẽtes facti sũt ꝓpter suas vxo
res. ⁊ ex amore nimis excessiuo. vñ ⁊ salomon sapientis
simus sic fuit infatuatus. p h aũt repellitᷓ illud qđ di-
xit primus de vino q seducit mentẽ. q2 ebrietas aufert
vsum rõnis tm̃ ad horã. amẽtia ṽo p longũ tps. ⁊ ali-
qñ vsq̧ ad mortem. iiij. Reg. xj. [f] Et serui facti sũt
ꝓpter illas. q2 pugnantes ꝓ defensione vxorum capti
sunt in bello. ⁊ sic subditi seruituti. [g] Et multi pe.
et iugulati sunt. vñ abraã timuit interfici ꝓ sara Gen.
xiij. ⁊ silr Isaac Gen. xxvj. [h] Et pec. ꝓpter mulie-
res. sicut patet de adam. dauid. ⁊ salomone qui fuerũt
maximi. Et nunc. Hic consequenter declarat ꝓpositũ
p exemplum. ⁊ patet lra vsq̧ ibi.
[i] Sedentem iuxta regem ad dexteram. i. in nobilio
ri loco. q2 dextera pars est melior. ⁊ fortior.
[k] Et auferentẽ dyadema ⁊c. ⁊ imponentẽ sibi. p hoc
insinuantem se rege digniorem. [l] Et palmis cede
bat regem. tanq̃ȝ sibi subditum ⁊ seruum. [m] Et su
per hoc apto ore intuebaṫ eam. sicut homo stupidus
et sic eius amore captus. vt non auderet sibi in aliq̃ cõ
tradicere. ꝓpter qđ adhuc subdiṫ. [n] Et si arriserit

ꝉ O viri cur non ſunt fortio
res mulieres:ᵐ Magna eſt
terra: ⁊ excelſū ē celū: q̄ iſta
agūt.ⁿ Et tunc rex ⁊ purpu
rati intuebāt in alterutrū
ᵒ Et inchoauit loq̄ de veri
tate.ᵖ O viri nōne fortes ſt̄
mulieres:ᵠ Magna ē t̄ra ⁊
excelſū eſt celū:ʳ ⁊ velox cur
ſus ſolisˢ ꝯuertit in gyro ce
lū i locū ſuū i vna die.ᵗ Nō
ne magnificus eſtᵛ q̄ hec fa
cit:ˣ Et v̄itas magna ⁊ for
tior p̄ oibus. Ois terra veri
tatē inuocat:ʸ celum etiam
ipſam bn̄dicit:ᶻ ⁊ oia opera
ᵃ mouent̄ ⁊ tremūt eā:ᵇ ⁊ nō
eſt cū ea quicq̄ꝫ iniquū. Ui
nū iniquū:ᶜ iniqu⁹ rex: iniq
mulieres: iniqui omēs filij
hoim:ᵈ ⁊ iniqua illoꝝ oia
opa: ⁊ nō eſt in ipſis veritas
ᵉ Et in ſua iniq̄tate p̄ibūt.
ᶠ ⁊ veritas manet ⁊ inualeſcit
in eternū:ᵍ ⁊ viuit: ⁊ obtinet
in ſec̄la ſec̄loꝝ.ʰ Nec ē apd̄
eā accipe p̄ſonas neq̄ꝫ diffe
rētias:ⁱ ſed q̄ iuſta ſūt facit
omibꝫ: iniuſtis ac malignis
ᵏ et oēs benignant̄ˡ in opibꝫ
ei⁹. Et nō ē in iudicio eius
iniquū:ᵐ Sꝫ fortitudo et re
gnūⁿ ⁊ p̄tāsᵒ ⁊ maieſtas oīm
euorum.ᵖ Bn̄dictus de⁹ ve
ritatis. Et deſijt loquēdo.
ᵠ Et oēs ppl̄i clamauerūt ⁊
dixerūt. Magna eſt v̄itas ⁊
preualet.ʳ Tunc rex ait illi
ˢ Pete ſiq̄d vis ampli⁹ q̄ꝫ q̄
ſcpta ſūt ⁊ dabo tibi ſ̄m q̄
inuēt⁹ es ſapiētior primis
et p̄rim⁹ mihi ſedebis: ⁊ co
gnat⁹ me⁹ vocaberis.ᵗ Tūc
ait regi.ᵛ Memor eſto voti
tui qd̄ vouiſti edificare hie
ruſalēˣ in die q̄ regnū acce-

ei ridet ⁊c̄. ita q̄ ad mutatiōꝫ vult⁹ mulieris mutabit̄ vult⁹ ⁊ anim⁹ regis ſicut ſeru⁹ letat̄. qn̄ dn̄s ſuus ſibi oñdit vultū bonū. ⁊ triſtat̄ qn̄ p̄tendit ſibi durū. p̄pter qd̄ cōcludit̄. ꝉ O viri cur nō ſunt fortiores mulieres. q.d. p̄ꝫ q̄ ſic. q̄ꝛ ſi verū eſt hoc de rege. multo forti⁹ de alijs hoibus ſibi ſubiectis cō munit̄ loq̄ndo.

m Magna ē terra ⁊ excelſuꝫ eſt celum q̄ iſta agunt. ſ. que ſūt in his inferioribus. nam p̄ motum celi educūtur ad actū forme que ſunt in potētia materie q̄ materia p̄ maiori p̄te eſt terra nam corpa mixta ſūt a dn̄io d̄ terra. hoc autē interſerit hic zorobabel q̄ſi qd̄dam principiuꝫ ad p̄bandū ſecundā p̄teꝫ ſue opinionis .ſ. de veritate. naꝫ ad hoc incipit vt vi debit̄.

n Et tunc rex et purpurati intuebāt̄ in alterutrū. mirantes eius ſapiam et eloquētiā ⁊ etiā cōſtantiā oñdē do ſubiectioneꝫ regis ⁊ magnatorū. reſpectu ſuarū vxorū corā eis. p̄babile tn̄ eſt q̄ ille rex de quo loquit̄ hic zorobabel nō erat ille darius. ſed alius qui p̄ceſſerat eum. nam inter cyrū ⁊ dariū fuerūt alij reges.

o Et inchoauit. Hic cōſequēter zorobabel declarat ſcd̄am p̄tem ſue ſnīe. ⁊ primo cōtinuat ſe ad p̄cedentia. d.

p O viri nōne fortes ſunt mulieres. q.d. p̄ꝫ ex dictis q̄ ſic. ſed adhuc veritas eſt fortior. ad cuius oñſionē dicit.

q Magna eſt terra ⁊ excelſum eſt celum. ſicut p̄ꝫ ad ſenſum

r Et velox curſus ſolis. cuius p̄batio ſubdit̄. cū dꝛ.

s Conuertit in gyro ⁊c̄. vna die. ſ. naturali. in qua p̄ motu primi mobilis reuoluit̄ ſol a puncto orietis ad eundē pūctū. ⁊ ſic eſt hic hypallage. q̄ꝛ ſol nō reuoluit celum. ſed econuerſo: ſicut. Perflauit fiſtula buccas.

t Nōne magnificus eſt. i. magne potētie.

v Qui hec facit. q.d. manifeſte p̄ꝫ q̄ ſic. hoc tn̄ facit intelligētia mouēs orbē. cuius virtutē in infinitū excepit virt⁹ prime veritatis. q̄ eſt ipſe deus. ideo ſubdit̄.

x Et veritas ⁊c̄. omnis terra veritatē inuocat. i. oēs hoies habitantes in terra. dubia ⁊ obſcura q̄rerunt manifeſtari p̄ infallibilem veritatem. quā oēs homines ex q̄dam inſtinctu naturali ponunt in deo. licet diuerſi diuerſis attribuerint deitatē.

y Celū etiā ipſam bn̄dicit. i. angeli qui ſunt ciues celeſtes ipſam laudāt.

z Et oia opa. i. oia creata.

a Mouent̄ ⁊ tremūt eaꝫ. i. ſibi obediūt.

b Et nō eſt in ea quicq̄ꝫ iniquū. nā eſt p̄ma regula eq̄tatis.

c Iniqu⁹ rex ⁊c̄. multi enī reges mlieres ⁊ hoies fecerūt iniq̄tates. accipiēdo iniq̄tates p̄ criminē enormi. ⁊ ſic ē hic hyp̄bole. ſic dꝛ Omnes de ciuitate vadūt ad tale ſpectaculū. i. multi ſi aūt accipiat̄ iniq̄tas p̄ peccato quocūq̄ꝫ. ſic generaliter oēs dicunt̄ iniqui. excepto hoie xp̄o ⁊ beata virgine. de quibus nō loquebat̄ zorobabel.

d Et iniqua illorum oia opa. inq̄ꝫtum ſunt ab ipſis tm̄ nam quicquid eſt bonitatis in opibus hūanis deo eſt attribuendū. quicquid aūt eſt ibi defectus p̄cedit ex defectibilitate liberi arbitrij Oſee. xiij. Perditio tua ex te iſrl̄. ex me tm̄modo auxilium tuū. ideo ſubdit̄.

e In ſua iniquitate p̄ibunt. ſcꝫ illi qui p̄ibunt.

f Et veritas manet ⁊ inualeſcit. nō eſt intelligendū q̄ veritas p̄ma i ſe inualeſcat p̄ficiēdo: naꝫ in ſe minui nō poteſt nec augeri. ſed tm̄ in effectib⁹ ſuis.

g Et viuit. nam eſt vita p̄ eſſentiā.

h Nec eſt apud eā accipe p̄ſonas. nā iniuſticia nō habet locuꝫ in ea.

i Sed q̄ iuſta ſunt facit oibus ⁊c̄. ipſos iuſte puniēdo. et multo fortius iuſtis. eos p̄miādo.

k Et omnes benignāt̄. id eſt benigne tractantur.

l In opibus ſuis. q̄ꝛ iuſti premiant̄ vltra meritum. et iniuſti puniunt̄ citra condignū.

m Sed fortitudo ſ̄ta. ⁊ regnum dn̄atiōis.

n Et p̄tās. cui nō p̄t reſiſti in effectibus ſuis.

o Et maieſtas omniū euorum. i. quarūlibet durationū et ſic p̄ maieſtatem intelligi videt̄ eternitas q̄ in vno ſimplici numero continet virtualiter oēm durationem. ⁊ cōcludit̄.

p Bn̄dictus deus veritatis. i. deus qui eſt ipſa veritas. ſicut dꝛ deus maieſtatis vel bonitatis. q̄ꝛ ipſe eſt ipſa maieſtas ⁊ bonitas.

q Et oēs populi. Hic cōſequēter ponit̄ tercie opinionis approbatio. cum dꝛ. Et oēs populi clamauerunt ⁊ dixerunt ⁊c̄. p̄ hoc non reprobauerūt eius dictū de fortitudine mulierū. ſed magis approbauerūt. q̄ꝛ dixerat veritatē mulierū fortitudini p̄ualere.

r Tunc rex. Hic cōſeq̄nter ponit̄ ipſius zorobabel remuneratio. Circa qd̄ primo deſcribit̄ regis liberalitas. cuꝫ dꝛ.

s Pete ſiquid vis amplius ⁊c̄. ſ. p̄ter p̄miſſa ſup̄ius exp̄ſſa. iij. ca. ⁊ ex hoc loco p̄ꝫ q̄ nō ſolū fuerunt p̄miſſa verbo. ſed etiā ſcripto. cetera patēt ex dictis

t Tunc ait. Hic ſcd̄o ponit̄ zorobabel fidelitas qui nō ſolum petijt id qd̄ p̄tinebat ad diuini cultus augmentū. Circa qd̄ ſic p̄cedit̄. quia p̄ ponit̄ zorobabel petitio. ſcd̄o petitionis cōceſſio: ibi. Tunc ſurgens. tercio cōceſſionis executio: ibi. Et cum p̄ceſſiſſet. Circa primū dicit̄.

t Tunc ait regi. ipſe zorobabel.

v Memor eſto voti tui qd̄ vouiſti edificare hirl̄m ⁊c̄. ex hoc videt̄ q̄ nō ſolum vouerat reedificare templū. ſed etiā cum hoc agere ad reedificationē ciuitatis circa templum.

x In die qua regnū accepiſti. poſt patrē ſ̄m opinioneꝫ hebreorū. nam qn̄ aliquis ſic de nouo coronat̄ cōſuetuꝫ eſt q̄ gr̄as faciat maxime ad honorē dei. ⁊ huius voti cōſcius erat zorobabel qui erat de domo regia p̄ reginā heſter vt ſupra dictū eſt. ſ̄m alios v̄o iſte darius erat vnus de ſeptē magnis qui habebāt p̄uidere de rege. ⁊ volētes p̄uidere de ſeipſis magis q̄ꝫ de alijs. cōdixerūt adinuiceꝫ q̄ ille cuius equus primo hinniret cum in craſtino cōuenirent ad electiōis locum. regnaret. qd̄ contigit de equo.

darij. ⁊ ſic regnauit. y Et oīa vaſa ad dei cultū ptinētia
z Que accepta ſūt ex hierl'm. a nabuch. rege babylonis
a Remittere. ad locū ſuū. b Que ſepauit cyrus. ab
alia pda. c Qn̄ mactauit babyloniā. i. interfecit bal-
thaſar regē. ⁊ habitatores babylonis ꝓ magna pte.
d Et voluit remit-
tere ea ibi. primo
anno regni ſui ⁊ ali-
qua tūc remiſit. vt
habetur. j. eſdre. j.
⁊ reſidua p iſtū da-
riū fuerūt remiſſa.
ſicut ⁊ pluribꝰ vici-
bus fuerūt de hie-
ruſalē exportata. ⁊
p ptes primo tēpe
ioachim filij ioſie.
vt hʒ Dan. j. ſecun-
do tpe ioachim fi-
lij eiꝰ. iiij. Re. xxiij
tercio tpe ſedechie
iiij. Reg. xxv.
e Et tu vo. edi. tē.
qđ ſcē. idumei. iiij.
Regū. dr̄. q̄ nabu-
ſarda et chaldei hʼ
fecerūt. dicendum
q̄ idumei erant in
illo exercitu. ⁊ q̄m
odiebāt iudeos ſi-
cut eſau pr̄ eorum
odiuerat iacob pa-
trē iudeorū. iō inci-
tauerunt nabuſar-
dan ad hoc facien-
dū. ꝓpter qđ dicit
hic hoc feciſſe.
f Et qđ peto hoc
eſt maieſtas a te. i.
ſignū tue maieſta-
tis. Vel alit. ⁊ im-
gaſtra ſic. Et qđ pe-
to a te hoc eſt ma-
ieſtas. i. honor di-
uinus. iō ſubditur.
Poſtulo vt facias
votū ⁊c. g Tūc
ſurgēs. Hic ꝯñter
ponit petitōis cō-
ceſſio. cū dr̄. Tunc
ſurgēs darius rex
oſculatꝰ eſt illū. in

piſti: y et oīa vaſa z que acce-
pta ſūt ex hierl'm a remittere
b q̄ ſepauit cyrus c qn̄ macta-
uit babyloniā: d ⁊ voluit re-
mittere ea ibi. e Et tu volu-
iſti edificare tēplū qđ incē-
derūt idumei qn̄ exterminata
ē iudea a chaldeis. Et nūc
hʼ ē qđ poſtulo dñe: f ⁊ qđ pe-
to hʼ eſt maieſtas a te: poſtu-
lo vt facias votū qđ vouiſti
regi celi ex ore tuo g Tūc ſur-
gēs dariꝰ rex oſculatꝰ ē illū
h et ſcripſit epl'am ad oēs di-
ſpēſatores ⁊ prefectos ⁊ pur-
puratos: i vt deducerēt eū
⁊ eos q̄ cū illo erāt oēs aſcē-
dētes edificare hierl'm. k Et
oībꝰ p̄fectis q̄ erāt i ſyria ⁊
phenice ⁊ libano ſcpſit epi-
ſtolas vt traherēt ligna ce-
drina a libano in hierl'm: vt
edificarent cū eis ciuitatē.
l Et ſcpſit oībꝰ iudeis q̄ aſcē-
debāt a regno in iudeā ꝓ li-
bertate: m oēm ptātē ⁊ ma-
giſtratū ⁊ p̄fectū nō ſupue-
nire ad ianuas ipoꝝ: n ⁊ oēs
regiōes quā obtinuerāt o eē
īmunē eis: p ⁊ idumei relin-
quāt caſtella q̄ obtinēt iu-
deorū: et in ſtructurā tēpli

ſignū amicitie ⁊ cōceſſionis petitorū. iō ſubdit. h Et
ſcripſit epl'as ad oēs diſpenſatores. regaliū negociorum
i Et deduceret eū ⁊c. ſ. ſecure p oia loca intmedia vſq̄
in hierl'm. k Et oibus p̄fectis ⁊c. nā p loca iſta deducē-
da erāt ligna cedrina in hierl'm ptim p mare. ⁊ ptim p ter-
ram. l Et ſcripſit oibus iudeis ⁊c. ꝓ libertate. a ſerui-
tute. ita q̄ a dñis nō impediret in iudea ire. iō ſubdit.
m Oēm ptātem ⁊c. nō ſupue. ad ia. ipſorū. ponēdo ali-
qđ impedimentū. n Et oēm regione quā obtinuerāt
iudei veniētes in iudeā a tpe cyri. o Eſſe immunē. a tri-
buto. p Et idumei relin. ca. q̄ ob. iudeorū. nā iudeis
in babylone ductis. idumei occupauerūt caſtra iudee. q̄
erāt ꝓpinqua idumee. Cetera patēt vſq̄ ibi. q Et ſup
ſacrariū al's ſanctuariū. ſ. holocauſtorū. r Holocau-
ſtomata hoſtilare. i. offerre. ⁊ dr̄ ab hoſtia ⁊ immolo las.
vbi alij habēt vſtilare. s Quotidie ſicut hn̄t p̄ceptū
ſcʒ in lege moyſi. in q̄ p̄cipit Exo. xxix. q̄tidie vnū agnuʒ
mane ⁊ alterū veſpe in holocauſtū offerri. t Talēta
decē. ſ. ad hoc faciēdū. cetera patēt vſq̄ ibi. v Et oībꝰ
q̄ p̄cedūt. i. p̄cedere dn̄t alios in honore. x Scripſit
aūt ⁊ quātitatē. dicte pecunie. vt ad l'ram regis expedite

ſolueret. y Et ſacrā ſtolā. ſcripſit aſſignari ſacer-
dotibus. z Que deſeruiret. ad diuinū cultū. ſ. dicta
pecunia ⁊ ſtola. ſicut dr̄ de cypho q̄ in menſa deſeruit
vino. a Et leuitis ſcpſit dari p̄cepta. ſ. inſtādi opi-
bus tēpli ⁊ ciuitatis vſq̄ ad cōſummationē. b Et
oībꝰ cuſtodi.
ciuitatē hierl'm
ab hoſtibꝰ irruē-
tibꝰ. c Scri-
pſit dare eis ſor-
tes. i. loca deter-
minata ad habi-
tandū. d Et
ſtipendia. ad vi-
ctū ⁊ veſtitū. ce-
tera patēt ex di-
ctis. e Et cum
ꝓceſſiſſet. Hic
ꝯñter deſcribit
cōceſſionis exe-
cutio. et primo
q̄ſtum ad zoro-
babel. ſecūdo q̄ſ-
tum ad eius co-
mitiuam ca. v.
Circa primū dr̄
Et cū ꝓceſſiſſet
zorobabel rece-
dēs a rege ꝯ ter-
ra pſidis.
f Ille adole-
ſcens. tamē ſm
veritatē zoroba-
bel filiꝰ ſalathi-
el de quo videt
hic ſcriptura lo-
qui ſm minorē
computatōnes
hēbat tūc. xl. an-
nos ⁊ amplius.
nā a primo an-
no cyri fuit dux
eorū qui de ba-
bylone redierūt
in iudeā vt pa-
tet. j. eſdre. ij. c.
ſm vo minores
cōputationē cy-
rus poſt monar-
chiam acceptā
regnauit quatu-
or annis. ⁊ poſt

dare p ſingulos ānos talen-
ta viginti vſq̄ dū edificaret.
q ⁊ ſup ſacrariū r holocauſto-
mata hoſtilare s quotidie ſi-
cut hn̄t p̄ceptū: t alia talēta
decē offerre p ſingulos an-
nos: v ⁊ oībꝰ q̄ ꝓcedūt a ba-
bylonia ꝯdere ciuitatē: vt
eēt libertas tā ipis q̄ filijs
eoꝝ: ⁊ oībꝰ ſacerdotibꝰ qui
p̄cedūt. x Scpſit aūt ⁊ quā-
titatē: y et ſacrā ſtolā iuſſit
dari z in q̄ deſeruirēt: a ⁊ leui-
tis ſcpſit dare p̄cepta vſq̄
in diē q̄ cōſūmabit domus
et hierl'm extruet: b ⁊ omnibꝰ
cuſtodiētibꝰ ciuitatē ſcpſit
c dare eis ſortes d ⁊ ſtipēdia.
Et dimiſit oīa vaſa q̄ ſepa-
uerat cyrus a babylonia: ⁊
oīa quecūq̄ dixit cyrꝰ ⁊ ipē
p̄cepit fieri ⁊ mitti hierl'm.
e Et cū ꝓceſſiſſet f ille adole-
ſcēs: g eleuās faciē in hierl'm
h bñdixit regē celi: et dixit.
i Abs te k eſt victoria: l ⁊ abs
te eſt ſapia m ⁊ claritas. n Et
ego ſeruꝰ tuꝰ ſum. Bñdictꝰ
ea q̄ dediſti mihi ſapiam: ⁊
tibi cōfitebor dñe deus pa-
trū nr̄oꝝ o Et accepit epl'as
p ⁊ p̄fectus ē q in babyloniā

eū filius eius cābiſes octo. ⁊ poſt illū aſſuerꝰ q̄tuorde-
cim. cui ſucceſſit iſte dariꝰ. ⁊ zorobabel anno p̄mo cyri
vr̄ fuiſſe annorū. xx. vl' circiter. qn̄ cyrus dedit licentiā
redeundi. qui ſimul iuncti ſunt anni. xlvj. ꝓpter qđ et
plura alia iſte liber ſicut dixi a principio videt eſſe mi-
tum apocryphus. g Eleuas facie in hierl'm. i. ver-
ſus hierl'm. ſic eñ orabāt iudei extra hierl'm poſiti. ſicut
pʒ de daniele. vj. ca. h Bñdixit regem celi agēdo
gras ſibi. i Abs te. i. a te. k Eſt victoria. quaʒ
habui de alijs duobus ſocijs meis. l Et abs te ſa-
pientia. quā dixi de mulieribus ⁊ veritate. m Et cla-
ritas. i. honor q̄ darius honorauit me. n Et ego
ſeruus tuus ſum. patus ad tuū obſequium. o Et
acce. epl'as regis p̄dictas. q̄ erant de quatuor. primo de
ſecuro trāſitu p terras vſq̄ in hierl'm. ſcđo de lignis ha-
bendis de libano ꝓ templi ⁊ ciuitatis edifitio. videt
tñ q̄ iſta gr̄a q̄ſtum ad edificiū ciuitatis fuit poſita in
effectu p neemiā Neemie. j. tercio de libertate cōceſſa
iudeis a ſeruitute ⁊ tributo. quarto de pecunijs a rege
ꝯceſſis ꝓ edificatōe tēpli ⁊ ſacrificijs. vt pʒ ex p̄dictis
p Et p̄fectus eſt. de p̄ſide. q In babyloniā. i. in

babylonie regionē in q̄ remanſerāt multi iudei q̄n zo-
robabel ⁊ eiꝰ ſocij p̄mo venerūt in iudeā tp̄e cyri. vt di
ctū fuit. j. eſdre. j. ¶ r ¶ Et venit ⁊ nūciauit fratribus
ſuis. i. iudeis cōmorātibꝰ in regiōe babylonis. ¶ s ¶ Et
bn̄dixerūt deū patꝝ ſuoꝝ. ꝓ gratijs zorobabel ꝯceſſis
¶ t ¶ Quā dedit il
lis remiſſionē.
a ſeruitute.
¶ v ¶ Et refrigeri
um. a tributo.
¶ x ¶ Ut aſcende
rēt et edificarēt
hieruſalē ⁊ tem
plū. de q̄ hēbant
magnū deſideri
um. grā ei p̄mo
facta ꝑ cābiſem
eiꝰ filiū. fuerat
reuocata. ſicut
pꝫ ſatis ꝑ p̄mū
eſdre ca. iiij. ꝓpē
q̄d iudei qui re-
māſerant in re-
gno babylonie.
⁊ ꝑſidis in iude
am venire non
poterāt ſine no
uo priuilegio

Capl'm. v.

P Oſt hec
aūt. hic
deſcribi-
tur receſſus zo-
robabel q̄ntum
ad eiꝰ comitiuā
et primo in ge-
nerali. cum dr̄.
¶ a ¶ Poſt h̄ aūt
electi ſunt. i. col
lecti ſiue cōgre-
gati. Legere eīm
in vna ſignifica
tione idē eſt q̄d
colligere. vnde
verſus. Fur au
rū: virgo flores
mare nautaq;:
libros. Clericꝰ
equoce ſingula
quiſq; legit.
¶ b ¶ Ut aſcende
rēt p̄ncipes pa-
goꝝ. i. ꝓuincia
rū ſiue villarū.
¶ c ¶ Et dariꝰ rex
mi. vnacum eis
eq̄tes mille. vt
poſſēt ꝓcedere
ſecure. ¶ d ¶ Et
cū muſicis ⁊c.
ex gaudio liber-
tatis ⁊ ꝓ alleui-
atiōe laboris in
itinere. ¶ e ¶ Et hec ſunt noia. Hic cōſter deſcribiť co
mitiua zorobabel in ſpāli. ⁊ primo q̄ntum ad ꝑſonam
hoīm. ſcđo q̄ntum ad numerū aīaliū: ibi. Cameli. p̄ma
adhuc in duas. qꝛ p̄mo poniť hoīm enumeratio. ſcđo
aliq̄ꝝ diſtinctio: ibi. Hi ſunt filij. p̄ma adhuc in tres.
qꝛ primo ponunť comitiue duces. ſcđo vulgares: ibi.
Sūt aūt hi. tercio ſacerdotes: ibi. Filij ſacerdotū. Cir
ca p̄mū ſciēdū ꝙ ſicut dicit ioſephꝰ. xj. li. atiq̄tatū. zo-
robabel exn̄s in iudea audita coronatōe darij iuit ad

[r] Et venit ⁊ nūciauit fratri-
bus ſuis omībꝫ qui fuerūt
in babylonia: [s] et benedixe-
rūt deū patrū ſuoꝝ: [t] qm̄ de-
dit illis remiſſionē [v] ⁊ refri-
gerium: [x] vt aſcenderent et
edificarēt hierl'm: ⁊ templū
vbi noīatum eſt nomen eiꝰ
in ipſo: ⁊ exultauerunt cum
muſicis ⁊ letica diebꝫ ſeptē

Capl'm. v.

P[a] Oſt hęc electi ſūt
[b] vt aſcēderēt pricī-
pes pagoꝝ ꝑ domos
⁊ tribꝫ ſuas: ⁊ vxores illoꝝ ⁊
filij ⁊ filie eoꝝ ⁊ ſerui ⁊ ancil-
le ipoꝝ: ⁊ pecora illoꝝ. [c] Et
darius rex miſit vna cū eis
eq̄tes mille: donec reduce-
rēt eos in hierl'm cū pace [d] et
cū muſicis ⁊ cū tympanis ⁊
tibijs: ⁊ omēs fratres erāt
ludētes: ⁊ fecit eos aſcendē
ſil' cū eis. [e] Et h̄ ſūt noīa vi-
roꝝ q̄ aſcenderūt ꝑ pagos
ſuos in tribꝫ ⁊ in ꝑtem p̄nci
patꝰ ipoꝝ. Sacerdotes: fi-
lij phinees: filij aarō: ieſus
filij ioſedech: ioachim filiꝰ
zorobabel filij ſalathiel de
domo dauid: ex ꝓgenie pha
res: tribu aūt iuda: qui lo-
cutus ē ſub dario rege ꝑſa-
rum ſermōes mirificos in
ſcđo anno regni ipſius [f] mē-
ſe niſan p̄mo. [g] Sūt aūt hi q̄
aſcēderūt ex iudea de capti
uitate trāſmigratiōis: [h] q̄s
trāſmigrauit nabuchodo-
noſor rex babylōie i baby-
lonē: [i] ⁊ reuerſus ē in hieru-
ſalem. [k] Et reliquit partem
iudee [l] vnuſquiſq; in ciuita
tem ſuā qui venerūt cū zo-
robabel ⁊ ieſu: neemias: are
ores: eluneo: emmanio: mar
docheo: beelſuro: mechpſa-
rochor: oliozo: emonia: vnꝰ
de principibus eoꝝ: [m] ⁊ nu
merus [n] a gentibꝫ eorum [o] ex
ꝑpoſitis eorum. Filij pha-
res: duo milia centū ſeptu-
agintaduo. Filij ares: tria
milia quinquagintaſeptē.
Filij femo: centum quadra
gintaduo. In filijs ieſu et
ioabes: mille trecentiduo.
Filij demu: duo milia qua-
dringēti ſeptuaginta. Filij
choraba: ducēti q̄nq;. Filij
banica: cētū ſexagintaocto
Filij bedech: q̄dringētitreſ
Filij archad: q̄dringēti vi-
gintiſeptē. Filij chan: trigi
taſeptem. Filij zoroar: duo
milia ſexagintaſeptē. Filij
admu: q̄dringēti ſexaginta
vnꝰ. Filij aderectis: centū
octo. Filij ciaſo ⁊ zelas: cen
tū ſeptē. Filij azoroc: qua-
dringēti trigitanouē. Filij
iedarbone: cētū trgitaduo
Filij ananie: cētū triginta.
Filij aſoni: nonagita. Filij
marſar: q̄dringenti viginti
duo. Filij zabarꝰ: nonagin
taq̄nq;. Filij ſepolemon: cē
tum vigintitres. Filij nepo
pas: q̄nq̄nagitaq̄nq;. Filij
hechanatus: cētū q̄nq̄gin-
taocto. Filij ceberhamus:
centū trigitaduo. Filij cre-

cū vt impetraret ꝑfici tēplū. cuius ꝯſtructio fuerat impe
dita ꝑ cābiſem cyri filiū. vt habeť. j. eſdre. iiij. ⁊ infra repe
riť eodē ca. ⁊ factꝰ fuit corꝑis ſui cuſtos ꝑ modū. ſ. dictū
et ſcđo āno darij impetrauit intentū ꝑ modū p̄dictū du-
xit aūt ſecū filiū ſuū de q̄ hic fit mentio. ieſum filium ioſe
dech ſacerdotē ma
gnū. q̄ negociū ha
bebat cordi ſic̄ ⁊ zo
robabel. et iſti tres
adduxerūt tūc ꝓplm
in h̄ ca. numeratū
p̄ter illos q̄s añ ad
duxerāt tp̄e cyri. ⁊
ſic patꝫ ſnīa prime
ꝑtis hoc excepto.
¶ f ¶ Meſe niſan p̄-
mo. i. q̄ p̄mꝰ eſt in
mēſibꝰ āni: ex o. xij.
ſ hoc ē intelligēdū
q̄ntum ad ſolenita
tes q̄ fiūt apud he
breos ꝑ circulū an
ni. ſ q̄ntum ad alia
negocia primꝰ mē-
ſis anni dr̄ tyſari
apud eos. q̄ corre-
ſpōdet ſeptēbri no
ſtro. ſicut dixi ple-
nius Gen. vij. ⁊ Ex
od. xij. ¶ g ¶ Sūt
aūt. Hic cōter po
niť numeratio vul
gariū. ⁊ pꝫ ſnīa qꝛ
ſolum ponunť hic
noia hoīm ⁊ nume
rus eoꝝ. exceptis
paucis q̄ exponēť
¶ h ¶ Quos trāſmi-
grauit nabuch. i. fi
lios eoꝝ q̄s tranſ
migrauit. nā vltio
ducti in babylonē
fuerunt captiuati
cū ſedechia rege. a
quo tp̄e vſq; ad ſe-
cūdū annū darij q̄
dedit hāc licentiā
redeundi in iudeā
fluxerūt. lxx. anni
ſm minorē ꝯputa
tionē. ⁊ adhuc plu
res ſm illā quā ſe-
cutus ſum iudicio
meo tanq̄ veriorē
Heſter. j. ⁊ Dañ. ix
et ſic pauci aut nul
li de tranſmigratis
remanſerunt viui:
vñ ⁊ zorobabel dux
iſtoꝝ fuit natꝰ i ba
bylonia. ⁊ ꝓpter h̄
ſic noiatꝰ zoroba-
bel. i. ſemē babylo-
nis. ¶ i ¶ Et reuer
ſus eſt ⁊c. iūgať ſic lr̄a. Et aduerſus ē in hierl'm. ad faciēdū
deo oblatiōes. ¶ l ¶ Unuſq̄ſq; in ciuitate ſua. ſ. de hierl'm
oblatōne ſua facta. ¶ k ¶ Et reliq̄t ꝑtem iudee. ſ. illā in q̄
nō erat hereditas patrū ſuoꝝ. Alij ſic hn̄t. Et requiſiuit
partē iudee. ⁊ tūc exponeť affirmatiue. videlꝫ illā in qua
erat hereditas patꝝ ſuoꝝ. ⁊ ꝯtinueť lr̄a. Unuſq̄ſq; ciui
tatē ſuā. vt. ſ. Qui venerūt. ſequiť. ¶ m ¶ Et nūerus eoꝝ
ſeparatus. ¶ n ¶ A gentibus. babyloniam habitantibus.
¶ o ¶ Ex ꝑpoſitis eorum. i. factus eſt ꝑ ꝑpoſitos iudeoꝝ.

arpatros:qui enocadies et
modie:quadringēti viginti-
tres. Qui ex gramas et ga-
bea:centū viginti un⁹. Qui
ex beſſelon et ceagge:ſexa-
ginta quinqꝫ. Qui ex baſta
ro centū viginti duo. Qui
ex bechenobes:quīquagin-
taqꝫ. Filij liptis: centū
quinquaginta q̄nqꝫ. Filij la-
bonni:trecēti quinquagin
taſeptē. Filij ſichē:trecenti
ſeptuagīta. Filij ſuadon ⁊
cliomus:trecēti ſeptuagin
taocta. Filij ericus:duo mi
lia centū quadragīta q̄nqꝫ
Filij anaas:trecēti ſeptua-
gīta. Sacerdotes. Filij ied
dus:filij euthez:filij eliaſib
trecenti ſeptuagintaduo.
Filij emerus:ducēti quin-
quagintaduo. Filij faſurij:
trecēti quinquagintaſeptē
Filij caree:ducenti viginti
ſeptē. Leuite. Filij ieſu ī ca
duhel ⁊ bamis ⁊ cerebias ⁊
edias:ſeptuagintaquatuoꝛ
Ois numer⁹ a duodecimo
anno:triginta milia q̄drin
genti ſexagintaduo. Filij ⁊
filie ⁊ vxoꝛes:[p] omnis cōpu
tatio:quadꝛagita milia du
centi q̄dꝛagintaduo.[q] Filij
ſacerdotū qui pſallebāt in
templo:filij aſaph centum
vigintiocto. Oſtiarij do fi
lij eſmenni:filij azer:filij a-
mon:filij accuba:topa:filij
tobi:omnes centū triginta
nouē. Sacerdotes fuiētes
ī tēplo. Filij ſel:filij gaſpha
filij tobloch:filij caric: filij
ſu:filij hellu:filij labana:fi
lij aꝛmacha:filij accub:filij
vtha:filij cetha:filij aggab
filij obai:filij anani:filij cā
na: filij geddu: filij an:filij
radin:filij deſanon:filij ne-
choba:filij caſeba:filij gaze
filij oꝛni:filij ſmone:filij at
tre:filij haſtē:filij aſiana:fi
lij manei:filij naſiſim: filij
accuſu:filij agiſta:filij azui
filij fauon:filij faſolon:filij
meedda:filij fuſa:filij caree
filij barcus:filij ſaree:filij
coeſi:filij naſith:filij agiſti
filij pedon:ſalomon filij e⁹
filij aſophor: filij phaſida:
filij celi:filij dedō:filij gad-
dahel:filij ſephegi:filij ag-
gia:filij zachareth: filij ſa-
bathen: filij caroneth: filij
malſith:filij ame:filij ſaſus
filij add⁹:filij ſuba:filij eu-
ra: filij rahotis: filij phaſ-
phat:filij malmon.[r] Oēs ſa
cro ſeruientes ⁊ pueri ſalo-
monis:quadringenti octo
gintaduo.[s] Hi ſūt filij qui
aſcēderūt a chermel ⁊ ther
ſa:pꝛincipes eoꝛum:carmel
lam et careth: et non pote-
rant edicere ciuitates ſuas
et ꝓgenies quēadmodum
ſint ex iſrahel:filij dalari:fi
lij tubal:filij nechodaici ex
ſacerdotibus qui fungebā-
tur ſacerdotio et non ſunt
inuenti:filij obia:filij achi
ſos: filij addin qui accepit
vxoꝛem ex filiabus pharge-
leu: ⁊ vocati ſunt noīe eius
[t] Et hoꝛū queſita ē generis
ſcripta impedatura et non
eſt inuenta: et ꝓhibiti ſunt
ſacerdotio fungi. Et dixit
illis neemias ⁊ aſtharas ne
pticipent ſancta:[v] donec ex
urgat pōtifex doctus in oſ-
ſionē ⁊ veritatē.[x] Ois autē
iſrl̄ erat: exceptis ſeruis et
ancillis:[y] quadꝛagintaduo
milia trecēti q̄dꝛagita. Ser
ui hoꝛū ⁊ ancille:ſeptē mi-
lia trecēti trigintaſeptē:cā
toꝛes ⁊ cantatrices:ducēti
ſexagintaq̄nqꝫ. Cameli:q̄-
dꝛigēti trigitaq̄nqꝫ. Equi:
ſeptē milia trigitaſex. Mu
li:ducenta milia quadra-
gintaquinqꝫ.[z] Subiugalia
quinqꝫ milia vigintiq̄nqꝫ.
Et de ꝓpoſitis ipſis per pa-
gos:[a] dum venirent in tem
plum dei quod erat in hie-
ruſalē:innouarēt ſuſcitare
templū in loco ſuo ſm ſuā
virtutem ⁊ dare in templū
theſaurum operum ſacrū
auri mnas duodeci milia:
et mnas argenti quinqꝫ mi

dn̄s oſtēderet ꝙ
eſſēt de ſacerdo
tali genere. ⁊ ſic
ꝓhibiti ſunt co
medere panes
ꝓpoſitōis quib⁹
licitum erat vti
tm̄ ſacerdotib⁹.
et pꝫ ſnīa ex di
ctis. exceptis q̄
ſequunt̄.

t Et hoꝛū que
ſita eſt generis
ſcripta impeda
tuꝛa. i. inueſtiga
tio genealogie.
et dr̄ a peda pe
de. qḋ ſignat idē
qḋ veſtigiū.

v Donec ex-
urgat pontifex
doctus. qui ſci-
at ſup hoc veri-
tatem dicere ꝑ
ſcripturā vl̄ ſpi
ritū ꝓphetie.

x Omnis aūt
iſrl̄ erat. xlij. mi-
lia exceptis ſer-
uis ⁊c. li. xij. mi-
lia nō ē de textu
ſed eſt inſertū
ꝑ imperitiā ſcri
ptoꝛū. qꝛ cōtra-
dicit ei qḋ ſubdi
tur.

y Quadragi-
taduo milia et.
ccc xl. camelí.
Hic ponit̄ nūe-
rus aialiū. ⁊ pꝫ.
bis exceptis.

z Subiugalia
p q̄ intelligunt̄
aſini ⁊ boues ⁊
nō expſſi. ⁊ ſunt
iugo ⁊ oneribus
deputandi.

a Dum veni
rent in templū
dei. i. in locū vbi
fuerat templū.
qꝛ nondū erat
reedificatū. ſed
poſtea anno ſe-
xto darij fuit cō
ſūmatū. vt ha-
bet̄. j. eſdre. vj.

p Omnis cōpu
tatio quadraginta
milia ducenti qua-
dragintaduo. hoc
addit̄ qꝛ in hoc nu-
mero aliqui inclu-
dunt̄ quoꝛū noīa ⁊
numer⁹ partialis
nō exꝑmūt̄ cū ꝓdi
ctis.

q Filij ſa
cerdotū. Hic cōſe-
quēter ponit̄ nūe-
ratio q̄ſtum ad ſa-
cerdotes ⁊ leuitas
in diuerſis officijs
miniſtrantes. ⁊ pꝫ
lra vſqꝫ ibi.

r Omnes ſacro
ſeruientes. i. in ſa-
cro miniſterio.

s Hi ſunt filij.
Hic ponit̄ quoꝛū-
dā ab alijs diſtin
ctio. ⁊ pmo vulga-
riū qui neſcierunt
oſ̄dere radicē ge-
neris ſui. ꝓpter qḋ
ignotū fuit vtrum
eſſent de genere iſ-
rael vel nō. iuncti
ſūt tm̄ populo iſrl̄
ſicut ⁊ gentiles qui
cōuertebant̄ ad iu
daiſmū ſcḋo ſacer
dotū qui nō potue
rūt inuenire gene-
alogiā ſuam. nec ꝑ

b Inſtāte aūt vij.mēſe. Poſt ꝙ̄ poſita ſūt hu ius libꝛi ꝓpria. h reuertit̄ actor ad repetenduꝫ q̄ ſunt alibi ſcri pta. et pꝛimo q̄ cōtigerunt ſub zoꝛobabel duce ſcd̄o ſub eſdra ſacerdote.capi. viij.ꝓma i tres. qꝛ ꝓmo repetit̄ fundatiōis tem pli inchoatio.ſe cūdo impedimē ti ꝓcuratio:ibi. Et audiert.ter cio opis reſūptio.ca.vj.Cir ca pꝛimuꝫ ꝓmo ponit̄ altar̄ ho locauſti erectio ⁊ pꝫ ſnīa ex dic̄ꝗ j.eſdre.iij.exce ptis q̄ ſequunt̄

b Inſtāte aūt ſeptimo menſe ⁊c̄.hoc n̄ refert̄ ad illud qd̄ di ctū eſt in pte ꝓ cedenti. qd̄ fuit tpe darij.ſed re fert̄ ad tp̄s cyri qn̄ iudei pꝛimo redeūtes de ba bylone venerūt in hi̅rl̅m vt pa tebit in lr̄a ſeq̄n ti.

c In atrium qd̄ erat ante ia nuā oꝛientalē.i. q̄ pꝛius fuerat. qꝛ nonduꝫ erat reedificata.

d Et couene rūt ſibi ex alijs natōibus terre. qꝛ plures de iu deis qui euaſe rāt chaldeos in deſtructiōe hie ruſalē ⁊ fugerāt in egyptū et in alijs locis circa iudeam.audito reditu illoꝛū q̄ venerant de ba bylone.venerūt ad eos.

e Et exexerūt ſacrariū.i. alta re holocauſti.

f Oēs gentes terre.i.iudei q̄ redierūt de mul tis gentibus.

g Et egerunt ſcenophegia .i. feſtū tabernacu loꝛū qd̄ celebra

lia:⁊ ſtolas ſacerdotales cē tum. Et inhabitauerūt ſa cerdotes ⁊ leuite ⁊ qui exie rant de plebe in hi̅rl̅m ⁊ in regione: ⁊ ſacri cantores et oſtiarij ⁊ oīs iſrl̅ in regioni bus ſuis. [b] Inſtāte āt ſepti mo mēſe: cunqꝫ eſſent filij iſrl̅ vnuſq̄ſqꝫ in ſuis rebꝫ:cō uenerūt vnanimes [c] in atriū qd̄ erat ante ianuā oꝛiētalē Et ſtantes ieſus filius ioſe dech:⁊ fratres eius ſacerdo tes:⁊ zoꝛobabel filius ſala thiel ⁊ huius fratres:para uerūt altare vt offerrēt ſup illd̄ holocauſtomata ſm̄ q̄ in libꝛo moyſi hominis dei ſcripta ſunt. [d] Et ꝯuenerūt ſibi ex alijs nationibꝫ terre [e] ⁊ exexerūt ſacrariū in loco ſuo [f] omnes gentes terre :et offerebant hoſtias et holo cauſtomata dn̄o matutina [g] Et egerunt ſcenophegiaꝫ et diem ſolennem ſicut ꝓce ptum eſt in lege:⁊ ſacrificia quotidie ſicut opoꝛtebat:⁊ poſt hec oblatōnes inſtitu tas ⁊ hoſtias ſabbatoꝛum ⁊ neomeniarū ⁊ dierum ſolē niū oīm ſanctificatoꝛū. Et quotquot vouebant dn̄o a neomenia ſeptimi menſis ceperūt hoſtias offerre deo [h] et templū dn̄i nondū erat edificatum. Et dederūt pe cuniam lapidarijs ⁊ fabꝛis et potum ⁊ pabula cū gau dio. [i] Et dederūt carra ſido nijs ⁊ tyrijs vt trāſueherēt illis de libano trabes cedri nas: [k] ⁊ facerēt rates in iop pe poꝛtum : [l] ſm̄ decretū qd̄ ſcriptum erat eis a cyro re ge pſauuꝫ. Et in ſcd̄o anno venientes in templum dei in hieruſalem :menſe ſecun do inchoauit zoꝛobabel fi lius ſalathiel:⁊ ieſus filius ioſedech:⁊ fratres ipſoꝛū ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ omēs qui venerant de captiuita te in hieruſalem: [m] ⁊ funda uerunt templū dei:nouilu nio ſecūdi mēſis ſecūdi an

ni cum veniſſent in iudeam ⁊ hieruſalē. Et ſtatuerunt leuitas a viginti annis ſup opera dn̄i. Et ſtetit ieſus ⁊ filius eius [n] ⁊ fratres omēs leuite conſpirantes ⁊ execu toꝛes legis:facientes opera in domo dn̄i. Et ſteterūt ſa cerdotes habentes ſtolas cū tubis:⁊ leuite filij aſaph habentes cymbala:collau dantes dn̄m [o] ⁊ benedicētes ſm̄ dauid regem iſrael. Et cantabant canticum dn̄o quoniā dulcedo eius ⁊ ho noꝛ in ſecula ſup omnem iſ rahel. Et omnis populus tuba cecinerūt:⁊ ꝓclamaue runt voce magna collaudā tes dn̄m in ſuſcitatione do mus dn̄i. Et venerunt ex ſa cerdotibus ⁊ leuitis ⁊ pꝛeſi dentibus ſm̄ pagos ſenio ribus qui viderant pꝛiſti nam domuꝫ:⁊ ad huius edi ficationem cum clamoꝛe et planctu magno ⁊ multi cū tubis ⁊ gaudio magno :in tantum vt populus non au diret tubas ꝓpter planctuꝫ populi. Turba em̄ erat tu bis canēs magnifice: ita vt longe audiret̄. Et audiert inimici tribꝫ iude ⁊ benia min ⁊ venerunt ſcire q̄ eſſet vox tubarum. Et cognoue runt q̄m qui erant ex capti uitate edificāt templū dn̄o deo iſrl̅. Et accedentes ad zoꝛobabel ⁊ ieſum ⁊ ꝓpoſi tos pagoꝛum: dixerunt eis Edificabim⁹ vna vobiſcū. Siſr̄ em̄ audiuimus dn̄m noſtrum:⁊ ipſi pariter ince dimus [p] a diebꝫ abaſareth regis aſſirioꝛū:qui trāſmi grauit nos huc. Et dixit il lis zoꝛobabel ⁊ ieſus ⁊ pꝛin cipes pagoꝛū iſrahel. Non eſt nobis ⁊ vobis edificare domū dei noſtri. Nos eniꝫ ſoli edificabimus domino iſrahel ſm̄ ea que pꝛecepit nobis cyrus rex perſarum. [q] Gentes autem terre incu bantes his qui ſunt in iu

bat̄ ſeptimo mēſe

b Et tēplū. Hic repetit̄ tēpli fūda tio. ⁊ pꝫ lr̄a ex dic̄ꝗ j.Eſdre.iij.his ex ptis.

i Et dede rūt carra.i.currus ad trahendū ligna vſqꝫ ad mare.

k Et facerent ra tes.ligna ſunt con iūcta adinuicē foꝛ titer q̄ ducunt̄ per mare ſicut naues.

l Scd̄m decretū ⁊c̄.Et hoc pꝫ qd̄ di ctū eſt.ſ.ꝙ hec refe runt̄ ad tp̄s cyri.

m Et fundauerūt templū dei nouilu nio.i.in ꝓncipio ſe cūdi mēſis. nā he bꝛei faciunt mēſes ſm̄ lunationes.

n Et fratres oēs leuite cōſpirantes id eſt vno ſpū ⁊ vo lūtate ad opus dei aſpirantes.

o Et bn̄dicentes ſm̄ da uid regē.i.ſm̄ pſal mos ab eo cōpoſi tos.Et audierunt. Hic ꝯñter ponit̄ opis impedimētū et pꝫ ſnīa ex dictis .j.Eſdre.iiij. exce ptis q̄ ſequunt̄.

p A dieb⁹ abaſa reth.j.eſdre vocat̄ aſſaraddō.

q Gē tes aūt terre incu bantes.i.vigilāter inſidiātes ad op⁹ impediendū.

r Et aggreſſuras exercētes.i.inſult⁹ et dī ab aggredioꝛ

s Et ꝓtraxerūt ſtru.ꝑ bienniū vſqꝫ ad darij regnum. iſtud nō pōt ſic in telligi.ꝙ a tpe hui us impedimēti fu erit tm̄ bienniū vſ qꝫ ad darij regnuꝫ nam ſm̄ minoꝛem cōputationem fue rūt ibi vigintiduo anni.et ideo iſtud biennium intelligi tur de impedimen to opis ꝑ inſultus ſamaritanoꝛū . ita ꝙ iudei parū pote rāt opari. ⁊ interiꝫ ꝓcurabāt ſamari tani ad mādatū re gis op⁹ totalit̄ ipe diri. qd̄ ē factū in fi ne illi⁹ biēnij. ⁊ du rauit vſqꝫ ad ſcd̄m annū darij.

Caplm. vj.

a In ſecũdo. Hic coſequẽter deſcribiť operis reſũptio. ⁊ ſcđo reſumptionis confirmatio: ibi. In ipo tpe. Prima ps patz ex dictis. j. Eſdre. v. hoc excepto.

b Zacharias filius addin. j. eſdre v. dicit: Fili⁹ addo. ⁊ eſt idem nomen variatum in fine. ſicut frequenter fit in nominib⁹ pprijs in gallico et latino.

c In ipſo tempe. Hic cõſeqnter poniť reſumptionis cõfirmatio. Circa quã primo poniť edificantiũ interrogatio ⁊ rñſio. ſecundo rñſionis ad regem relatio: ibi. Exemplũ epiſtole. tercio regis reſpõſio: ibi. Tũc rex darius. Sña prime ⁊ ſcđe ptis patet ex dictis. j. Eſdre. v.

dẽs ⁊ leuantes opus edificatiõis: ⁊ inſidias ⁊ populos adducẽtes: phibebant eos edificare: ⁊ aggreſſuras exercẽtes impedierunt: ne cõſummareť edificiũ omĩ tpe vite cyri regis: ⁊ ptraxerũt ſtructurã p bienniũ vſq; ad darij regnum.

Caplm. vj.

In ſcđo aũt anno regni darij pphetauit aggeus ⁊ zacharias fili⁹ addin pphete apđ iudeã ⁊ hirlm i noĩe dei iſrł ſup eos. Tunc ſtãs zorobabel filius ſalathiel: et ieſus filius ioſedech: inchoauerũt edificare domum dñi q̃ eſt in hirlm: cum adeſſent eis pphete dñi ⁊ adiuuarẽt eos. In ipſo tpe venit ad illos ſyſennes ſubregulus ſyrie et phenicis ⁊ ſatrabuzanes ⁊ ſodales eius ⁊ dixerũt eis. Quo pcipiẽte vobis domũ hanc edificatis ⁊ tectũ iſtđ ⁊ alia omnia pficitis: Et q̃ ſunt ſtructores qui hec edificant: Et habuerunt gratiam viſitatione facta ſup eos qui erant ex captiuitate a dño ſeniores iudeorũ. ⁊ ſunt impediti edificare: donec ſignificareť dario de oĩbus iſtis. ⁊ reſponſum acciperet. Exemplum epiſtole quam miſerunt dario. Syſennes ſubregulus ſyrie et phenicis ⁊ ſatrabuzanes et ſodales eius: in ſyria ⁊ phenice pſides regi dario ſalutem. Omnia nota ſint dño regi q cum aduenissemus in regionem iudee ⁊ introiſſemus in hirlm: inuenimus edificãtes domum dei magnam ⁊ templum ex lapidibus politis ⁊ magnis ⁊ pcioſis materijs in parietib⁹: ⁊ opa illa inſtãter fieri ⁊ ſuffragare ⁊ pſperare in manibus eorũ: ⁊ in omni gloria q̃ diligentiſſime pfici. Tũc interrogauim⁹ ſeniores dicẽtes. Quo pmittẽte vobis edificatis domũ iſtã. ⁊ opa h fundatis: Ideo aũt interrogauimus: vt notũ faceremus tibi hoĩes ⁊ ppoſitos: ⁊ nominum ſcripturã ppoſitorũ poſtulauimus illos. At illi rñderunt nobis dicentes. Nos ſum⁹ ſerui dñi q̃ fecit celũ ⁊ terrã: ⁊ edificabať hec domus ante annos iſtos multos a rege iſrł magno ⁊ fortiſſimo: ⁊ conſummata eſt. Et qm̃ patres nři exacerbantes erant ⁊ peccauerũt in deum iſrł: tradidit eos in man⁹ nabuchodonoſor reg babylõie: reg chaldeorũ: ⁊ domũ iſtã demoliẽtes incenderũt: ⁊ pplm captiuũ duxerũt in babylonẽ. In pmo anno regnãte cyro rege babylonie: ſcripſit cyrus rex domũ hãc edificare: ⁊ illa ſacra vaſa aurea ⁊ argentea que extulerat nabuchodonoſor de domo q̃ ẽ in hierlm ⁊ conſecrauerat ea in ſuo templo: rurſus ptulit ea cyrus rex đ templo qđ erat in babylonia: ⁊ tradita ſũt zorobabel ⁊ ſalmanaſaro ſubregulo. Et pceptuz eſt eis vt offerrẽt hec vaſa: ⁊ reponerent in tẽplo qđ erat in hirlm: ⁊ ipſum tẽplũ dei edificare in loco ſuo. Tunc ſalmanaſarus ſubiecit fundamenta domus dñi que eſt in hirlm. ⁊ exinde vſq; nunc edificať: ⁊ non accepit conſummationẽ. Nunc ergo ſi iudicať a te o rex: pquiraťi regalib⁹ bibliothecis cyri regis q̃ ſũt in babylonia: ⁊ ſi inuentum fuerit conſilio cyri regis ceptam eſſe ſtructurã domus dñi q̃ eſt in hirlm. ⁊ iudicať a domino rege noſtro: ſcribat đ his nobis. Tũc darius rex pcepit inquiri in bibliothecis: ⁊ inuentus eſt in egbathanis oppido quod eſt in media regione locus vnus in quo ſcripta erãt iſta. Anno primo regnante cyro

d Tũc rex darius. Hic poniť regis rñſio confirmãs opis reſumptionẽ ⁊ inducens ad conſummationem. Circa quam primo poniť regis rñſio. ſcđo diligens executio. ca. vij. Sňia prime ptis patz ex dictis. j. Eſdre. vj. exceptis q ſequunť.

e Lapidibus politis tribus. i. tribus ordinib⁹ lapidum.

f Et meniano ligneo. i. ordine vno ligneo. ſic eñi fuit in templo ſalomonis: q parietes erãt exteri⁹ de lapidibus. ⁊ interi⁹ de tabulis cedrinis. dr aũt menianũ a menia pluralis numeri. q̃ ppie ſignãt clauſurã ciuitatis. ſed tractum eſt hoc nomen ad ſignandum quãcunq; clauſuram. ⁊ eodem mõ menianũ.

g Et meniano
vno nouo.expo
ſitio eſt lr̃e p̄ce-
dentis:ſic.Et p
id eſt Meniano vno nouo.i.
facto de lignis
q̄ nō fuerūt alś
in ope. Qđ aūt
dicit̃ hic de lapi
dibꝰ politis.vi-
det̃ contradice-
re ei qđ dī.j.Eſ-
dre.vj.Ordies
de lapidibus im
politis tres.ad
qđ pōt dici ꝙ la
pides iſti dicūt̃
hic politi eo ꝙ
erant dolati:ibi
ꝟo dicūt̃ impo-
liti.eo ꝙ n̄ erāt
opti laminis au
reis in quibus
erāt figure che-
rubin ⁊ palma-
rum ſicut erant
tabule q̄ opie-
bant interiorez
ptem parietum
templi.

h Que extu-
lit nabuch.i.ex
hierlm tulit in
babylonem.

i Et precepit.
ipſe cyrus vt p3
ex lr̃a p̄cedēti ⁊
ſequenti.

k Curā agere
ſyſennem ſubre
gulum ſyrie ⁊c̃.
vtrum autē iſti
ſint idē homies
numero q̄ tēpe
cyri ⁊ darij fue-
runt in iſto offi-
cio dubiū eſt. ꝙ
aūt fuerint ijdē
videt̃ p hoc.ꝙ
hic tp̄e cyri.⁊.ſ
eodē ca.et.j.in
p̄ncipio ſequen
tis ca.p tp̄e da
rij ponunt̃ eadē
ipſorum nomia
nec videtur im-
poſſibilitas ex
longitudine tē-
poris.naz a tp̄e
cyri vſq3 ad ſe-
cundū annū da
rij ſm vnā com
putationē fluxe
rūt tm̄.xxiiij.an
ni.p totū ꝟo tē-
pus hn̄ ↄtingit
aliqn̄ eoſdē ho-
minec pmane-
re in eodem off
cio.ꝙ autē fue-
rint diuerſi ho-

rex cyrus p̄cepit domū dn̄i
q̄ eſt in hierlm edificare.vbi
incendebāt igni aſſiduo cu
ius altitudo ſit cubitoꝝ de
cem:⁊ latitudo cubitorum
ſexaginta: quadratū [c] lapi-
dibus politis tribus: [f] ⁊ me
niano ligneo eiuſdem regi-
onis: [g] et meniano vno no-
uo:⁊ impēdia dari de domo
cyri regis et ſacra vaſa do-
mus dn̄i tam aurea q̄3 argē
tea [h] q̄ extulit nabuchodo-
noſor in domum dn̄i que eſt
in hierlm vbi erant poſita:
vt ponātur illic. [i] Et p̄cepit
[k] curā agere ſyſennē ſubre-
gulū celeuſyrie ⁊ phenicis ⁊
ſatrabuzānā ⁊ ſodales eiꝰ ⁊
qui ordinati erant in ſyria
et phenice p̄ſides vt abſti-
nerēt ſe ab eodem loco.Et
ego quoq3 p̄cepi in totū edi
ficare.⁊ pſpexit adiuuent
eos qui ſunt ex captiuitate
iudeorū donec ↄſummaret̃
templū edis dn̄i:⁊ a vexati
one tributorū celeuſyrie et
phenicis:diligenter quan-
titatē dari his hominibus
ad ſacrificiū dn̄i zorobabel
p̄fecto ad thauros ⁊ arietes
et agnos:ſilr̃ aūt ⁊ frumen-
tum ⁊ ſal ⁊ vinum ⁊ oleum
inſtanter p ſingulos annos
ꝓut ſacerdotes qui ſunt in
hierlm dictauerint conſumi
quotidie ſine vlla dilatiōe
vt offerant̃ libationes ſum
mo deo ꝓ rege ⁊ pueris eiꝰ:
et orēt ꝓ ipſorū vita.Et de-
nunciet̃:vt quecunq3 tranſ
greſſi fuerint aliqđ ex his q̄
ſcripta ſunt:aut ſpreuerint
accipiat̃ lignum de ſuis ꝓ-
prijs ⁊ ſuſpendant̃: ⁊ bona
ipſorū regi aſcribant̃.Pro-
pterea ⁊ dn̄s cuius nomē in
uocatuz eſt ibi:exterminet
oēm regem ⁊ gentē qui ma-
nū ſuā extenderit ꝓhibere:
aut male tractare domū do
mini illā q̄ ē in hierlm.Ego
darius rex decreui ꝙ dilig̃
tiſſime ſm hec fieri.

Caplm.vij.

T [a] Unc ſyſennes ſub
regulus celeuſyrie
et phenicis ⁊ ſatra-
buzanes ⁊ ſodales obſecuti
his q̄ a dario rege erant de-
creta:inſiſtebāt ſacroſctis
opibus diligentiſſime [b] co-
opantes cū ſenioribꝫ iude-
orū principibꝫ ſyrie:⁊ pſpe-
rata ſunt ſacroſancta opa
ꝓphetantibꝫ aggeo ⁊ zaha-
ria ꝓphetis.Et cōſumma-
uerunt oīa p p̄ceptū dn̄i dei
iſrl̃: [c] ⁊ ex cōcilio cyri ⁊ darij
⁊ artaxerxis regis pſarum
Et cōſummata eſt domus
nr̃a vſq3 ad terciam ⁊ viceſi
mā diem mēſis adar:ſexto
anno darij regis.Et fecert
filij iſrl̃ ⁊ ſacerdotes ⁊ leui-
te ⁊ ceteri qui erāt ex capti-
uitate qui appoſiti ſūt:ſm
ea que ſcripta ſunt in libro
moyſi.Et obtulerūt in de-
dicatiōz tēpli dn̄i:thauros
centum:arietes ducentos:
agnos quadringētos:⁊ he-
dos ꝓ peccatis vniuerſi iſrl̃
duodecim:ſm numerū tri-
buū iſrl̃.Et ſteterūt ſacer-
dotes ⁊ leuite amicti ſtolis
p tribꝫ ſup opa dn̄i dei iſrl̃:
ſm librū moyſi:⁊ oſtiarij p
ſingulas ianuas. [d] Et egert
filij iſrl̃ cū his q̄ erāt ex ca-
ptiuitate illud phaſe q̄rta-
decima luna mēſis p̄mi:qn̄
ſanctificati ſūt ſacerdotes
et leuite.Oēs filij captiui-
tatis nō ſunt ſimul ſanctifi
cati:q2 leuite omnes ſimul
ſanctificati ſunt.Et imola
uerūt phaſe vniuerſi filij ca-
ptiuitatis ⁊ fratribꝫ ſuis ſa
cerdotibꝫ ⁊ ſibimetipſis.Et
manducauerūt filij iſrl̃ qui
erāt ex captiuitate omnes
[e] qui remāſerant ab omnibꝫ
execrationibꝫ [f] gentiū terre
querētes dn̄m:⁊ celebraue-
runt diem feſtū azimorum
ſeptē diebꝫ epulantes in cō
ſpectu dn̄i:qm̄ cōuertit cō-
ciliuz regis aſſiriorū in eos
ↄfortare manꝰ eorū ad opa
dn̄i dei iſrl̃.

mies.videt̃ ex mu
tatōe regū.ad q̄rū
mutatōz ſolēt offi
ciales mutari.dari
us aūt fuit q̄rtꝰ rex
pſarū a cyro ſm he
breos.ſm alios ꝟo
multo plēs fuerūt
inter cyrū ⁊ dariū.
nec ē impoſſibile ꝙ
diuerſi hoies eiuſđ
nois ſint in eiſdem
officijs regalibꝰ di
uerſis tp̄ibus ⁊ ſb
diuerſis regibus.

Caplm.vij.

a Tunc ſyſen
nes ſubre-
gulus ⁊c̃. h
ↄñter ponit̃ regie
ↄceſſiōis executio
et p3 ſnia ex dictis
j.eſdre.vj.poſt me
diuz ca.exceptis q̄
ſequūt̃. b Co-
opantes cuz ſe.iu.
p̄n.ſyrie.i.iudee q̄
ē in ſyria.⁊ iſti p̄nci
pes erāt zorobabel
dux ipſi iudeorū.⁊
ieſus filiꝰ ioſedech
p̄nceps ſacerdotū
Vt aūt iudea ſit q̄
dā regie ſyrie p3 p
h ꝙ deſcriptio ꝓ.i
facta tp̄e natiuita
tis xp̄i i iudea.fc̃a
fuit a p̄ſide ſyrie cy
rino.et h̄r Luce.ij.

c Et ex cōſi.cyri
et darij ⁊ artaxer-
xis ſm hebr.dariꝰ
et artaxerxes fue-
runt idē hō noiatꝰ
dariꝰ noie ꝓprio.et
artaxerxes nomie
cōi regio.ſicut dr̃.
tyberiꝰ ceſar ⁊ au
guſtꝰ ceſar.q2 reges
romani noie cōi ce
ſares appellāt̃.ſm
ꝟo latinos et gre-
cos ⁊ etiā ſeptōrē
hꝰ ſcđi libri quē nō
recipiūt hebrei fue
rūt reges diuerſi.

d Et egerūt filij
iſrl̃ ⁊c̃.dicūt̃ aūt h
filij iſrl̃ illi q̄ redie
rūt de trāſmigratiē
añ deſtructiōz ciui
tatis cū rege iecho
nia.dicūt̃ aūt ex ca
ptiuitate illi q̄ redi
erūt de captiuatis
cū ſedechia rege đ
ſtructa ciuitate.

e Qui remā.ex oi
bus executioibꝰ.i.
idolatrijs. f Gen
tium terre.a quibꝰ
erant ſepati p redi
tum in iudeam.

Ca

Capl'm.viij.
E T poſt hũc
c Hic ↄnter
repetunt fa
cta ſub eſdra ſacer
dote alibi ſcripta:
et primo deſcribit
eius de babylonia
receſſus. ſecũdo in
hierlm aduentus.
ibi. Et cũ factus fu
iſſet. Circa primuz
primo deſcribit ſta
tus eſdre. ſcd'o gr̃a
ſibi facta a rege: ibi
Rex artaxerxis.
Sn̄ia p̃me ptis pz
ex dictis. j. Eſdre.
vij. his exceptis.
a Et poſt hũc. ſ.
darium.
b Regnãte arta
xerxe. ex hoc pz qd'
dictũ ẽ. ſ. q̧ ſm au
ctorẽ hui⁹ libri da
rius et artaxerxes
fuerũt reges diuer
ſi. ſm opinionẽ do
hebreorũ q̃ dicunt
eſſe eundẽ põt dici
q̧ li poſt hunc non
notat pſonarũ di
uerſitatẽ. ſ3 eiuſdẽ
mutatõis notabi
lem renouationez
ſicut de ſaule di. j.
Reg. x. Mutabe
ris i virũ aliũ. Da
rius aũt in gr̃a fa
cta pplo iudeorũ3
tpe eſdre ſacerdo
tis. fuit notabilitez
renouatus ad bo
num iudeorũ. 7 ſic
ſcribit hic q̃ alius
et iſto mõ loquẽdi
vtit̃ freq̃nter liber
Apoc. ſicut ibidez
dixi in pluribus lo
cis. c Et dedit
ei rex gloriã. i. ho
norẽ corã multis.
eſt eñ gloria honor
exhibitus alicui in
p̃ntia multorũ.
d Rex artaxer
xes. hic ponit gr̃a
regis eſdre facta. 7
diuidit in duas p
tes. q2 p̃mo ponit
hui⁹ gr̃e deſcriptio
ſcd'o ipſius Eſdre
gratiarũ actio: ibi.
Et dixit Eſdras.
Sn̄ia prime part
pz ex dictis. j. Eſ
dre. vij. h excepto.
e Nullũ tributũ
neq3 vlla alia indi
ctio. i. exactio vel
graue p̃ceptum.

a Et poſt hũc viij.
b regnãte artaxerxe
pſarũ rege: acceſſit
eſdras fili⁹ azarie: filij hel
chie: filij ſolõc: filij ſadoch
filij achitob: filij ameri: fi
lij azahei: filij bocci filij ab
iſue: filij phinees: filij elea
zari: filij aaron: primi ſacer
dotis. hic eſdras aſcẽdit de
babylonia cum eſſet ſcriba
et ingenioſus in lege moyſi
que data eſt a dño iſrael: do
cere et facere. c Et dedit ei
rex gloriã q̧ inueniſſet gra
tiam in om̄i dignitate 7 de
ſiderio in ↄſpectu eius. Et
aſcenderunt ſimul cum ip
ſo ex filijs iſrael 7 ſacerdoti
bus 7 leuitis 7 ſacris canto
ribus templi 7 oſtiarijs et
ſeruis templi in hieruſalez
Anno ſeptimo regnãte ar
taxerxe in quinto mẽſe: hic
annus ſeptim⁹ eſt regni: ex
eũtes de babylonia nouilu
nio quinti menſis venerũt
hieroſolymam iuxta prece
ptum illius: ſm pſperitatẽ
itineris a dño ipſorũ3 datã
eis In his eñ eſdras magnã
diſciplinaz obtinebat: ne p̃
termitteret quicq̃ eorum q̃
eſſent ex lege dñi 7 p̃ceptis:
et docendo vniuerſum iſrl'
omnem iuſticiam 7 iudiciũ
Accedentes aũt qui ſcribe
bant ſcripta artaxerxis re
gis: tradiderunt ſcriptum
qd' obuenerat ab artaxer
xe rege ad eſdram ſacerdo
tem 7 lectorẽ legis dñi: cu
ius exemplũ ſubiectum eſt
d Rex artaxerxes eſdre ſacer
doti 7 lectori legis dñi ſalu
tẽ. Humanior ego iudicãs
in bñficijs: p̃cepi eis q̃ deſi
derãt ex gente iudeorũ ſua
ſpõte 7 ex ſacerdotib' 7 leui
tis qui ſũt in regno meo: co
mitari tecũ in hirlm. Siq̃
ergo cupiũt ire tecũ ↄueni
ant: 7 pficiſcant̃ ſic placuit
mihi 7 ſeptem amicis meis
cõſiliarijs vt viſitẽt ea que
agunt̃ ſm iudeã et hierlm:
obſeruãtes ſicut habes i le
ge dñi: 7 ferãt munera dño
iſrl' q̃ voui ego 7 amici hie
ruſalẽ: 7 omne aurũ 7 argẽ
tũ qd' inuentũ fuerit i regi
one babylonie: dño in hie
ruſalẽ cum illo qd' eſt dona
tum p ipſa gente in templũ
dñi eorum qd' eſt in hierlm
vt colligat̃ hoc aurũ 7 argẽ
tum ad thauros et arietes
et agnos 7 hedos: 7 que his
ſunt cõgruentia: vt offerãt
hoſtias dño ſup altare dñi
ipſorũ qd' eſt in hierlm. Et
oĩa quecunq3 volueris cum
fratrib' tuis facere auro et
argento: pfice p voluntate
tua ſm p̃ceptũ dñi dei tui:
et ſacroſancta vaſa q̃ data
ſũt tibi ad opa dom⁹ dñi dei
tui q̃ eſt in hierlm. 7 cetera
q̃cũq3 tibi ſubuenerint ad
opa tẽpli dei tui: dabis d̃ re
gali gazophylatõ cũ volue
ris cũ fratrib' tuis facẽ au
ro 7 argẽto pfice ſm volun
tatẽ dñi. Et ego q̃dẽ rex ar
taxerxes p̃cepi cuſtodibus
theſauroꝝ ſyrie 7 phenicis
vt q̃cũq3 ſcripſerit eſdras ſa
cerdos 7 lector legis dñi: di
ligẽter det̃ ei vſq3 ad argẽti
talenta centũ. ſitr̃ 7 auri. et
vſq3 ad frumẽti modios cẽ
tum: 7 vini amphoras cen
tum. 7 alia quecunq3 abun
dant ſine taxatõe. Oĩa ſm
legẽ dei fiant deo altiſſimo
ne forte exurgat ira i regno
regis 7 filij filioꝝ eius. Vo
bis aũt di vt omnib' ſacer
dotib' 7 leuitis 7 ſacris can
torib' 7 ſeruis templi 7 ſcri
bis templi hui⁹: e nullũ tri
butũ neq3 vlla alia indictõ
irroget̃: nec habeat quiſq̃
ptãtem obijcere eis quicq̃.
Tu aũt eſdras ſm ſapiam
dei cõſtitue iudices 7 arbi
tros in tota ſyria 7 phenice
et omnes qui legem dei tui
nõ nouerunt doce: vt quot
quot trãſgreſſi fuerint legẽ
diligenter plectantur: ſiue
morte: ſiue cruciatu: ſiue

f Et dixit Eſ-
dras. Hic cōſe-
quēter ponitur
ipſius eſdre gra-
tiarū actio. ⁊ cō-
ſequēter populi
cum eſdra rede
untis in hieru-
ſalē enumeratō
ibi. Et hi ſunt p̄
poſiti ⁊c. et pa-
tet ex dictis ſen
tentia. j. Eſdre.
viij. ca. exceptis
que ſequunt.
g Et cōgrega-
ui eos ad fluuiū
qui dicitur thia
primo eſdre di-
cit abuua. erat
eñ binomius.
h Et metati il
lic fuimus. i. ten
toria poſuimus

etiā pecunie mulctatōe vel
abductōe. f Et dixit eſdras
ſcriba. Bñdictus dñs deus
patrū nr̄orū qui dedit hāc
voluntatē in cor regis cla-
rificare domū ſuā que eſt in
hierl̄m: ⁊ me honorificauit
in cōſpectu regis ⁊ cōſiliari
orum ⁊ amicorū eius ⁊ pur
puratorum eius: ⁊ ego con-
ſtans animo factus ſuȝ ſm̄
opitulationem dñi dei mei
Et cōgregaui ex iſrl̄ viros
vt ſimul aſcenderent mecū
Et hi ſunt p̄poſiti ſm̄ ſuas
patrias ⁊ principatus por-
tionales eorum qui mecuȝ
aſcēderūt de babylonia in
regno artaxerxis. Ex filijs
phares: gerſom⁹. Ex filijs
ſiemarith: amenus. Filioꝝ
dauid: accus filius ſcecilie.
Ex filijs phares: zacharias
et cū eo reuerſi ſunt viri cē-
tū quinquaginta. Ex filijs
ductoris maobilionis zara
ei: ⁊ cū ipſo viri ducēti quin
quagīta. Ex filijs zacues:
iechonias zechoeli: et cum
ip̄o viri ducēti q̄nquagīta.
Ex filijs ſala: maſſias go-
tholie: ⁊ cū ipſo viri ſeptua
gīta. Ex filijs ſaphatie: za-
rias micheli: ⁊ cum ip̄o viri
octogīta. Ex filijs iob: ab-
dias iebeli: ⁊ cum iſpo viri
ducēti duodecim. Ex filijs
banie: ſalimoth filius ioſa
phie: et cum ipſo viri centū
ſexaginta. Ex filijs beer: za
charias bebei: ⁊ cū ipſo viri
ducēti octo. Ex filijs ezead
iohānes azechan: ⁊ cū ipſo
viri centū decem. Ex filijs
adonichā ipſis poſtremis:
et hec ſunt nomina eorum.
eliaphalam filius gebel et
ſemeias: et cum ipſo viri ſe
ptuaginta. g Et cōgregaui
eos ad fluuium qui dr̄ thia
h et metati illuc fuimus tri-
duo: ⁊ recognoui eos. Et ex
filijs ſacerdotū et leuitarū
non inueni illic. Et miſi ad
eleazarum ⁊ eccelom ⁊ maſ-
man et malobam ⁊ enaatha

et ſames et iorībū nathan
enuagan zachariam ⁊ mo-
ſollamū ipſos ductores et
peritos. Et dixi eis vt veni
rent ad luddeum qui erat
apud locum gazophylacij
Et mandaui eis vt dicerēt
luddeo et fratribus eius et
illis qui erant in gazophy-
lacio: vt mitterent nob̄ eos
qui ſacerdotio fungerētur
in domo dñi dei noſtri. Et
adduxerunt nobis ſm̄ ma-
num validā dñi dei noſtri
viros peritos: ex filijs moo
li: filij leui: filij iſrl̄: ſebebiā
et filios ⁊ fratres qui erant
decē ⁊ octo: aſbiam ⁊ amin
i ex filijs filiorum chananei
et filij eorū viri viginti. Et
ex his qui in templo ſeruie-
bāt quos dedit dauid. ⁊ ip-
ſi principes ad operationē
leuitis templo ſeruientiuȝ:
ducenti viginti. Omnia no
mina ſignificata ſūt in ſcri-
ptur̄. Et voui illic ieiuniū
iuuenibus in cōſpectu dñi:
vt quererem ab eo bonum
iter nobis ⁊ qui nobiſcum
erant ⁊ filijs ⁊ pecoribus p
pter inſidias. Erubui eniȝ
petere a rege pedites ⁊ equi
tes in comitatu tutele gr̄a
contra aduerſarios nr̄os.
Diximus enim regi. qm̄ vir
tus dñi erit cum eis qui in-
quirunt eum in omni affe-
ctu. Et iterum deprecati ſu
mus dñm deum noſtrū ſm̄
hec: quem ⁊ propicium ha-
buimus et compotes facti
ſumus deo noſtro. Et ſepa-
raui ex plebis prepoſitis et
ſacerdotibus templi viros
duodecim: et ſedebian et a-
ſannan: et cum eis ex fratri-
bus eorum viros deceȝ. Et
appendi eis aurum ⁊ argē-
tum: ⁊ vaſa ſacerdotalia do
mus dei noſtri: que donaue
rat rex et conſilarij eius et
principes ⁊ omnis iſrahel.
Et cum appendiſſem: tra-
didi argēti talēta cētū q̄n-
quaginta: et vaſa argentea

i Ex filijs filiorū
chananei. propriuȝ
nomen eſt cuiuſdā
iudei. ita q̄ non eſt
adiectiuū ⁊ cōmu-
ne quo denoiant̄
illi qui erant de tri
bu cham filij noe.

k Et vos ſancti
eſtis dño.i.deputa
ti ad ſeruiẽdũ dño
et hoc etiã mõ res
inaiate q̃ applicãt
diuino cultui dicũ
tur ſacte. l In
paſtoforio domus
dei noſtri. Eſt autẽ
paſtoforium thala
mus deputat⁹ ad
comedendũ extra
atriũ ſacerdotũ.et
dicit q̃ſi foris poſi
tum.in talibus eñ
thalamis comede
bant corã dño il
li qui offerebãt ho
ſtias pacificas:q̃z
vna ps cedebat in
vſum eorum.
m Et cuz factus
fuiſſet. Hic ↄſeq̃n
ter deſcribit q̃d fa
ctũ eſt in hierlm in
aduẽtu eſdre.⁊ di
uidit in duas ptes
q̃z primo deſcribit
oblationũ regis et
principũ ⁊ aliorũ
traditio.ſcdo alie
nigenarũ ſepatio:
ibi.Et ↄſummatis
Snia pme ptis p̃z
ex dictis.j.Eſdre.
viij.hoc excepto.
n Et cũ ipſo erat
eleazar filius phi
nees.iſte nõ ẽ phi
nees fili⁹ hely qui
mortuus fuit lõge
ante.j.Reg.iiij.
o Et conſumma
tis. Hic cõſequen
ter deſcribit ppl'i iſ
rael ab alienigenis
ſepatio. Circa quã
ſic pcedit.q̃z pmo
ponit cõmiſſiõis
denũciatio.ſcdo eſ
dre lamẽtatio:ibi.
Et mox vt audiui.
tercio dicta ſeque
ſtratio:ibi.Et cum
adorãdo. Snia pri
me ptis p̃z ex dicis
j.Eſdre.ix. His ex
ceptis.
p Acceſſerũt ad
me ppoſiti.ſ.filioꝝ
iſrl'.
q Immũdicias
ſuas ⁊c. q̃z mulie
res alienigene do
cebant filios ſuos
ydolatrare.⁊ ad hͣ
etiam inducebant
maritos ſuos.
r Ab initio ipſi⁹
regni. hoc ẽ dictũ:
q̄ iſtud malũ ince
pit a potẽtioribus
populi ſm q̄ dr.j.

talentorũ centũ:⁊ auri talẽ
ta centũ:⁊ vaſorũ aureorũ
ſepties viginti:⁊ vaſa erea
de bono eramẽto ſplenden
tia duodecim:auri ſpeciem
reddẽtia. Et dixit eis. k Et
et vos ſancti eſtis dño:⁊ va
ſa ſunt ſancta:⁊ aurum ⁊ ar
gentum votum eſt dño deo
patrum noſtrorũ. Vigila
te ⁊ cuſtodite donec trada
tis ex plebis ppoſitis et ſa
cerdotibꝰ ⁊ leuitis ⁊ princi
pibꝰ ciuitatum iſrael in hie
ruſalem: l in paſtoforio do
mus dei nr̃i. Et hi qui ſuſce
perunt ſacerdotes ⁊ leuite
aurum ⁊ argentum ⁊ vaſa.
intulerunt in hieruſalẽ in
templum dñi. Et promoui
mus a fluuio ahaua die duo
decima menſis primi: vſq̃z
quo introiuimus in hirlm
m Et cum factus fuiſſet ter
cius dies:quarta autẽ die
ponderatũ aurũ ⁊ argentũ
traditũ eſt in domo dñi dei
nr̃i:marimoth filio vrie ſa
cerdoti: n ⁊ cũ ipſo erat elea
zar filius phinees:⁊ erãt cũ
ipſis ioſadus filius ieſu ⁊ no
adias:⁊ banni fili⁹ leuite:ad
numerum ⁊ ad pondus vni
uerſa. Et ſcriptũ eſt põdus
ipſoꝝ eadẽ hora. Qui aũt
venerũt ex captiuitate:ob
tulerũt ſacrificiũ dño iſra
el: thauros duodecim p oĩ
iſrl': arietes octogintaſex.
agnos ſeptuagintaduos.
hyrcos p pctõ duodecim:
et p ſalute vaccas duodeci̇̃
oĩa in ſacrificium dñi. Et
relegerunt p̃cepta regis re
galibus diſpenſatoribus ⁊
ſubregulis celeuſyrie ⁊ phe
nicis:⁊ honorificauerũt gẽ
tem ⁊ templũ dñi. o Et ↄſũ
matis his p acceſſerunt ad
me ppoſiti dicẽtes. Non ſe
gregauerunt genus iſrl'. et
principes ⁊ ſacerdotes ⁊ le
uite ⁊ alienigene gentes et
natiões terre q immũdicias
ſuas a chananeis et etheis
⁊ pherezeis ⁊ ieſubeis ⁊ mo

abitis ⁊ egyptijs ⁊ idumeis
Coniuncti eñ ſunt filiabꝰ
eorum ⁊ ipſi ⁊ filij eorum:⁊
mixtum eſt ſemen ſanctum
alienigenis gentibꝰ terre ⁊
participes erant ppoſiti et
magiſtratus iniquitatis ei
us r ab initio ipſius regni.
s Et mox vt audiui iſta con
ſcidi veſtimẽta ⁊ ſacrã tuni
cam:⁊ lacerans capillos ca
pitis ⁊ barbam:ſedi dolens
⁊ meſtus. Et ↄuenerũt q̃t
quot tũc mouebant in ver
bo dñi dei iſrl' ad me lugẽtẽ
ſup iniquitatẽ iſtam:⁊ ſede
bam triſtis vſq̃z ad veſperti
num ſacrificiũ. Et ſurgẽs
a ieiunio conciſſa hñs veſti
menta t ⁊ ſacram tunicã: v in
geniculans:⁊ extendẽs ma
nus ad dñm dicebam. Dñe
cõfuſus ſum ⁊ reueritus ſũ
ante faciem tuaz. Peccata
eñ noſtra multiplicata ſũt
ſup capita noſtra:⁊ iniqui
tates noſtre exaltate ſunt
vſq̃z ad celum:qm̃ a tpibus
patrũ noſtrorum ſumus in
magno peccato vſq̃z ad diẽ
hunc. Et pꝛter pctã nr̃a et
patꝝ nr̃oꝝ ſum⁹ traditi cũ
fratribꝰ noſtris ⁊ cũ ſacer
dotibꝰ noſtris regib⁹ terre
in gladiũ ⁊ captiuitatẽ ⁊ de
pdationẽ cũ ↄfuſiõe vſq̃z in
hodiernũ diẽ. x Et nũc quã
tũ eſt q̄ contigit nobis mi
ſericordia abs te dñe de⁹:et
dereliñq nobis radicẽ ⁊ no
mẽ in locũ ſctificatõis tue:
detegere lumĩare nr̃m in do
mo dñi dei nr̃i:dare nob ci
bum in omĩ tpe ſeruitutis
nr̃e. Et cũ ſeruirem⁹ nõ fui
mus derelicti a dño deo no
ſtro:ſed ↄſtituit nos in grã
ponens nobis reges pſarũ
dare cibũ:⁊ clarificare tem
plũ dñi dei nr̃i: et edificare
deſerta ſyõ:dare nob ſtabi
litatẽ in iudea ⁊ hirlm. Et
nunc quid dicimus dñe ha
bentes hec: Tranſgreſſi eĩ
ſumus p̃cepta tua que dedi
ſti in manus puerorũ tuoꝝ

Eſdre.ix. Ma
nus principum
⁊ magiſtratuum fu
it in tranſgreſſi
one hac prima.
illa eñ que ſunt
in hoc libro qui
apocryphus eſt
dubia declaran
da ſunt p illa q̃
ſũt in primo Eſ
dre qui liber eſt
de canone.
s Et mox. Hic
cõſequenter po
nit ipſius eſdre
lamentatio pro
ppl'i peccato. et
p̃z ſnia ex dictis
primo eſdre.ix.
exceptis que ſe
quunt.
t Et ſacrã tu
nica.ſ.ſacerdo
talem que dicit
ſacra.q̃z fuit di
uino cultui de
putata.
v Ingenicu
lãs.id eſt genua
mea flectens.
x Et nũc quã
tum eſt ⁊c.j.Eſ
dre.ix.dicit. Et
nũc ad parũ ⁊c.
exponat hoc ſi
cut illud.

prophetarũ dicens. Quo-
niã terra in qua introiſtis
poſſidere hereditatem eius
terra polluta ẽ coinquina-
tionibus alienigenarũ ter
re: ⁊ immũdicie illorum re-
plenerũt eam totã immũ-
dicia ſua. Et nunc filias ve
ſtras non coniũgetis filijs
eorum: et filias eorum non
accipietis filijs veſtris: ⁊ nõ
inquiretis pacẽ habere cũ
illis omni tempore vt inua
leſcentes manducetis opti
ma terre: ⁊ hereditatem di
ſtribuatis filijs veſtris [a] vſ
qꝫ in euũ. Et que cõtingũt
nobis omnia fiunt propter
opera noſtra maligna ⁊ ma
gna peccata noſtra. Et de-
diſti nobis talem radicem
[b] ⁊ rurſum reuerſi ſum⁹ trãſ
gredi legitima tua. vt cõ-
miſceremur immũdicie ali
enigenarũ gentiũ terre hu
ius. Nõne iraſceris nobis
perdere nos: quoadusqꝫ nõ
relinquat̃ radix ⁊ nomẽ no
ſtrum? Domine deus iſra-
hel verax es. Derelicta eſt
eñ radix vſqꝫ in hodiernũ
diẽ. Ecce nũc ſumus in con
ſpectu tuo in iniquitatibꝫ
nr̃is. Non eſt eñ adhuc ſta
re añ te in his. [c] Et cũ ado-
rando ꝯfiteret̃ eſdras fles
humi ꝓſtratus añ templũ
congregati ſunt ante eum
ex hieruſalẽ turba magna
valde: viri ⁊ mulieres et iu-
uenes et iuuencule. Fletus
eñ erat magnus ĩ ipſa mul
titudine. [d] Et cũ clamaſſꝫ
iechonias iebeli ex filijs iſ-
rahel [e] dixit Eſdre. Nos in
dñm peccauimus ꝙ collo-
cauim⁹ nobis in matrimo-
niũ mulieres alienigenas
ex gentibꝫ terre. [f] Et nũc eſt
ſup omnẽ iſrael. In his er-
go ſit iuſiurandum a dño:
expellere oẽs vxores nr̃as q̃
ex alienigenis ſunt cum fi-
lijs earũ. Sicut tibi decre
tum eſt a maioribꝫ ſm legẽ
dñi exurgens explica: ad te
eñ ſpectat negociũ: et nos
tecũ ſumus. Viriliter fac.
Et exurgens eſdras: [g] adiu
rauit pꝛĩcipes ſacerdotũ et
leuitas ⁊ oẽm iſrl̃ facere ſm
hec: ⁊ iurauerunt. Ca. ix.

[a] Et exurgẽs eſdras
ab ante atriũ tẽpli
abijt in paſtoforiũ
ionathe filij naſabi: et hoſ-
pitat⁹ illic nõ guſtauit pa-
nẽ: nec aquã bibit: ſup ini-
quitatẽ multitudinis. [b] Et
facta eſt pdicatio in omĩ iu
dea ⁊ in hirlm oibꝫ q̃ erãt ex
captiuitate in hirlm cõgre
gati vt quicũqꝫ nõ occurre
rit biduo vl̃ triduo diei ſm
iudiciũ aſſidentiũ ſeniorũ:
tollerentur facultates ſue:
et ipſe alien⁹ iudicaret̃ a mł
titudine captiuitatis. Et
cõgregati ſũt oẽs q̃ erãt ex
tribu iuda ⁊ beniamin ĩ tri
bus diebꝫ in hirlm. Hic mẽ
ſis ẽ nonus: dies mẽſis vice
ſim⁹. Et ſedit oĩs multitu-
do in area templi tremẽtes
ꝓpter hyemẽ pñtẽ. Et exur
gẽs eſdras dixit illis. Vos
iniq̃ feciſtis collocando vo
bis in matrimoniũ vxores
alenigenas: vt adderetꝭ ad
pctã iſrl̃. Et nunc date con
feſſionẽ ⁊ magnificẽtiã dño
deo patꝝ nr̃oꝝ: ⁊ pficite vo
lũtatẽ ipſius: ⁊ diſcedite a
gentibus terre: et ab vxori
bus alienigenis. Et clama
uit omnis multitudo: et di
xerunt voce magna. Sicut
dixiſti faciemus. Sed qm̃
multitudo magna eſt: ⁊ tps
hybernũ: ⁊ nõ poſſumus in
ſubſidiati ſtare: ⁊ hoc opus
nõ eſt nobis vni⁹ diei neqꝫ
bidui: multũ eñ in his pec
cauimus: ſtẽt ppoſiti mul-
titudinis: ⁊ oẽs q̃ nobiſcũ
inhabitãt: ⁊ quotq̃t habẽt
vxores apd̃ ſe alienigenas
et aſſiſtant accepto tẽpe ex
omni loco preſbyteri et iu-
dices: [c] vſqꝫ quo ſoluant irã
dñi negocij h⁹. Jonathas
autem filius ezeli: et ozias

a Vſqꝫ in euũ
id eſt in ſeculũ.
vt hr̃. j. Eſdre.
ix.
b Et rurſum
reuerſi ſumus.
hoc nõ habet̃. j.
Eſdre. ix. vbi ſic
habet̃. Et dedi-
ſti nobis ſalutẽ
ſicut ẽ hodie vt
nõ reuertẽmur
ꝛc. ſ. ad priſtina
vicia. ſed qꝛ po-
pulus reuertẽs
fecit contrariũ.
ideo hoc expri-
mit̃ hic. cum dr̃
Et rurſuꝫ reuer
ſi ſum⁹ trãſgre-
di ꝛc. ⁊ patꝫ lr̃a
ex dictis. j. Eſ-
dre. ix.
c Et cum ado
rando. Hic cõ-
ſequẽter ponit̃
iſrl̃ ab alienige-
nis ſeqſtratio.
Circa qd̃ pri-
mo deſcribit̃ po
puli conſenſus.
ſcd̃o ſeparationis
actus. ix. ca. ibi.
Et cõſederunt.
Prima in duas
qꝛ primo ponit̃
conſenſus prin
cipum. ſcd̃o vul
garium in prin-
cipio noni capl̃i
Snia pñtis par-
tis pꝫ ex dictis
j. Eſdre. x. exce-
ptis que ſequũ
tur.
d Et cum cla
maſſet iechoni-
as. ad faciendũ
ſilentiũ vt meli
us audiret̃.
e Dixit eſdre
hec eſt vera lr̃a.
vt pꝫ ex. j. eſdre
ix. ꝓpter qd̃ ali-
q̃ libri male ha
bẽt hic eſdras.
f Et nũc eſt ſu
per omnẽ iſrl̃. ſ.
peccatum hic ⁊
pnia de peccato
vt habet̃. j. Eſ-
dre. ix.
g Adiurauit
principes ſacer
dotuꝫ ⁊ leuitas
et oẽm iſrl̃ iſtud
Et oẽm iſrl̃ po-
nit̃ ꝑ anticipati
onem. nam hoc
factum fuit po-
ſtea. vt patebit
capitulo ſequẽ-
ti.

Capl̃m. ix.
a Et exurgẽs
Hic ꝯſequ
ter ponitur
cõſenſus popula-
riũ. ⁊ pꝫ ſnia ex di-
ctis. j. Eſdre. x. ex-
ceptis q̃ ſequunt̃.
b Et facta eſt p-
dicatio. i. publica
denunciatio.
c Vſqꝫ quo ſol-
uant iram. i. pacifi
cent ꝑ debitam ſa-
tiſfactionem.

d Et cōſederunt
Hic cōſequēter de
ſcribiť ſequeſtrati
onis actus. ⁊ diui
diť in duas ptes.
q: primo deſcribiť
hec ſequeſtratio.
ſcḋo ppli ſegrega
ti ⁊ purificati lega
lis inſtructio: ibi.
Et inhabitauerūt
Snia pme ptis pz
ex dict. i. Eſdre. x.
poſt medium capi
tuli vſq; in finē: ex
ceptis q̄ ſequunť.
e Et inierūt ma
nus ⁊c. i. iunxerūt
eas adinuicem ad
cōfirmationē ꝓpo
ſiti.
f Et ad litandū.
id eſt ſacrificandū.
g In exoratiōe.
tpe nanq; ſacrificij
cantabant leuite ꝓ
ignorantia ſua diu
nanq; fuerūt in ca
ptiuitate inter gen
tiles. vbi nō erant
exercitati in lege: ⁊
ſic multi ſimplices
ignorabant illicitū
eſſe cū mulieribus
alienigenis matri
moniū contrahe
re ſibi.

thecham ſuſceperunt ſm
hec: et boſoramus ⁊ leuis ⁊
ſabbatheus ſimul coopati
ſunt cum illis. Et ſteterūt
ſm hec omnia vniuerſi qui
erāt ex captiuitate. Et ele
git ſibi viros eſdras ſacer
dos pricipes magnos de pa
tribus eorum ſm nomina:
[d]et conſederunt nouilunio
mēſis decimi examinare ne
gocium iſtud. Et determi
natum eſt de viris qui ha
bebant vxores alienigenas
vſq; ad neomenia pmi mē
ſis: ⁊ inuēti ſunt ex ſacerdo
tibus pmixti qui habebāt
alienigenas vxores. Ex fi
lijs ieſu filij Joſedech ⁊ fra
tribus eius: maſeas ⁊ elieze
rus ⁊ loribus ⁊ ioadeus: [e]et
inierunt manus vt expelle
rent vxores ſuas: [f]⁊ ad litā
dum [g]in exorationem arie
tem pro ignorātia ſua. Et
ex filijs ſemmeri: maſeas et
eſſes et ieelech azarias. Et
ex filijs foſere liſomaſias
biſmaenis et nathanae iuſ
ſio reddus ⁊ talſas. Et ex le
uitis: iorabd⁹ ⁊ ſemeis ⁊ col
nis ⁊ calitas ⁊ facteas ⁊ col
uas et elionas. Et ex ſacris
cātoribꝫ eliazib zaccar⁹ Et
ex oſtiarijs: ſallumus: ⁊ tol
banes. Et ex iſrl'. ex filijs fo
rooſi et remias ⁊ geddias ⁊
melchias et michelus ⁊ ele
azarus ⁊ iemmebias et ban
nas. Et ex filijs iolamam:
chamas et zacharias iezre
lus et ioddius ⁊ emmoth ⁊
helias Et ex filijs zathoim
eliadas et liaſumus: zochi
as et larimoth et zabdis et
tebedias. Et ex filijs zebes
iohannes ⁊ amanias ⁊ zab
dias et emens. Et ex filijs
banni: olamus ⁊ malluch⁹
et ieddeus et iaſub et aſabꝫ
et ierimoth. Et ex filijs ad
dim: naathus et mooſias ⁊
caleus et raanas maaſeus
mathathias ⁊ beſeel ⁊ bon
nus ⁊ manaſſes. Et ex filijs
nuae noneas ⁊ afeas ⁊ mel

chias ⁊ ſameas ⁊ ſymō ben
iamin et malchus et mar
ras. Et ex filijs aſom: caria
neus mathathias ⁊ bann⁹
et eliphalach et manaſſes
et ſemei. Et ex filijs banni.
Hieremias et moodias et
abramus et iohel et bane
as et pelias et ionas et ma
rimoth et eliaſib et matha
neus et eliaſis et oziſas et
dielus et ſemedius et ſam
bris ioſephus. Et ex filijs
nobei: idelus et mathathi
as ⁊ ſabad⁹ ⁊ zebeda ſedmi
et ieſſei baneas. Omēs iſti
cōiunxerunt ſibi vxores ali
enigenas ⁊ dimiſerunt eas
cum filijs. [b]Et inhabitaue
runt ſacerdotes et leuite et
qui erant ex iſrael in hieru
ſalem et in tota vno regio
ne: nouilunio menſis ſepti
mi. Et erant filij iſrael in
cōmorationibus ſuis. Et
cōgregata eſt omnis multi
tudo ſimul in aream que ē
[i]ab oriente porte ſacre. Et
dixerunt eſdre pontifici et
lectori vt afferret legē moy
ſi que tradita eſt a domino
deo iſrl'. Et attulit eſdras
pontifex legem omni mul
titudini eorum a viro vſq;
ad mulerem ⁊ omnibus ſa
cerdotibus audire legē no
uilunio menſis ſeptimi. Et
legebat in area que eſt ante
ſacram portaz templi: a pri
ma luce vſq; ad veſperam
coram viris et mulieribus.
Et dederunt omnes ſenſuz
ad legem. Et ſtetit eſdras
ſacerdos et lector legis ſup
ligneum tribunal quod fa
bricatum erat. Et ſteterūt
ad eum mathathias et ſa
mus ananias azarias vrias
ezechias ⁊ balſamus ad de
xteram: et ad ſiniſtram fal
de⁹ miſael malachias abu
ſthas ſabus nabadias ⁊ za
charias. Et aſſumpſit eſ
dras librum corā om̄i mul
titudine: preſidebat enim
in gloria in ꝯſpectu omniū

b Et inhabita
uerunt. Hic cō
ſequēter poniť
ppli iſrl' ab alie
nigenis mulieri
bus ſeparati in
ſtructio. ⁊ patz
ſnia ex dict. Ne
emie. viij. exce
ptis q̄ ſequunť
i Ab oriente
porte ſacre. Ne
emie. viij. voca
tur porta aquū
et porta fontis.
iij. ca. hic aūt dr̄
porta ſacra. q:
ꝑ eam patebat
igreſſus ad atri
um ſacerdotū ⁊
templū. q̄ dice
banť loca ſacra

k Et cū abſolniſſet legē.i.aperuiſſet librū legis vt p3 Neemie.viij.

l Et in multitudine legebāt legem dñi.i.interp̄tabant vulgarizando ſimplicibus vt pat3 Neemie.viij.

m Dies hic ſanctus eſt a domino.i.deputatus ad diuinas laudes et obſequia. Cui eſt honor et gloria in ſecula ſeculorū. Amen.

Poſtilla venerabilis fratris Nicolai de lyra ſup ſcd͠m librū Eſdre finit.

k Et cum abſoluiſſet legem omnes recti ſteterunt: ⁊ benedixit eſdras dñm deū altiſſimū: deum ſabaoth omnipotentem. Et reſpondit omnis pp̄ls amē. Et eleuatis ſurſum manibus: p̄cidētes ī terrā adorauērt dñm ieſus ⁊ banaeus ⁊ ſarebias et iadimus ⁊ accubus ⁊ ſabbatheus ⁊ calithes ⁊ azarias et ioradus et ananias ⁊ philias leuite: qui docebāt legē dñi: l ⁊ in multitudine legebant legē dñi: ⁊ p̄ferebant ſinguli eos qui intelligebant lectione3. Et dixit atharathes eſdre pōtifici ⁊ lectori ⁊ leuitis q̄ docebant multitudinē dicēs. m Dies hic ſanctus eſt domino. Et oēs flebant cum audiſſent legem. Et dixit eſdras. Digreſſi ergo manducate pinguiſſima q̄q3: et bibite dulciſſima queq3: ⁊ mittite munera his qui nō hn̄t. Sanctus eñ eſt hic dies dñi: et nolite meſti eſſe. Dñs enim clarificabit vos. Et leuite denūciabāt in publico omnib⁹ dicētes. Dies hic ſc̄tus ē. Nolite meſti eē. Et abierunt oēs māducare ⁊ bibere ⁊ epulari: ⁊ dare munera his qui nō habebāt vt epulent̄. Magnifice eñ ſunt exaltati verbis quib⁹ edocti ſunt. Et cōgregati ſunt vniuerſi in hieruſalem celebrare leticiam ſm teſtamentū dñi dei iſrael.

Explicit liber Eſdre ſcd͠s.